Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

اهداء

خوادبزگرته

دشاعر پسرلی

د

محمد جان (فنا)

PROPERTY OF ACKU 6185

دوهم اثر

مهتمم : قاسم «سوزان»
دچاپ شمیر : ۵۰۰
دچاپ نیټه : ۱۳۴۰ ورى

فهرست

شمېر	شعر	مخ
۱	پیل	۱
۲	عشق	۱
۳	کائنات	۲
٤	دتالندې کوکار	٤
٥	دپسرلی ناوې	٤
٦	برېښنا	۷
۷	دتوتکی شور	۸
۸	نیالگی	۹
۹	دوربځ ژړا	۱۰
۱۰	ثاخکی	۱۱
۱۱	دبوډی ټال	۱۲
۱۲	دشپونکی شپېلی	۱۳
۱۳	د شفق سره خبرې	۱٤
۱٤	مېږی څه وایي	۱٥
۱٥	د هېواد پسرلی	۱٦
۱٦	اې پغمانه	۱۹
۱۷	بڼ	۲۱
۱۸	سرو	۲۳
۱۹	چمن وایی	۲۳
۲۰	دسحر نسیم ته	۲۳
۲۱	غوټی	۲٥
۲۲	اغزی	۲٦
۲۳	گل	۲۷
۲٤	دپسرلی گل	۲۸
۲٥	دبلبل نغمه	۳۰
۲٦	دفوارې ساز	۳۰
۲۷	باد	۳۱
۲۸	دتوتی سندرې	۳۲
۲۹	څانگه	۳۲
۳۰	دحباب خندا	۳۳
۳۱	شنه پاڼه	۳٤
۳۲	دسیند دڅپو نغمې	۳٥
۳۳	زېړی گلونه	۳٥
۳٤	خوږ انار	۳٦
۳٥	منې ته	۳۷
۳٦	سپین زر	۳۸
۳۷	کیمیا بوټی	۳۹
۳۸	دغنمو وږی	٤۰
۳۹	دمچمچی ناره	٤۱
٤۰	چینه	٤۲
٤۱	منگی	٤[illegible]
٤۲	طبی نباتات	٤٤
٤۳	چرس	٤٤
٤٤	یووږی انگوریم	٤٥
٤٥	دام او دانه	٤٦
٤٦	بندی کوتره	٤۷
٤۷	داوریا زمزمه	٤۷
٤۸	واهم یو خیال	٤۸
٤۹	مېوه	٤۹
٥۰	دپښتونخوا غرونه	٤۹
٥۱	خاوره	٥۱
٥۲	تیږه	٥۱
٥۳	کوچی	٥۲
٥٤	آسمانی پېغله	٥۳
٥٥	اوربشې	٥٥
٥٦	سپین زیری مالیار	٥٦
٥۷	دشکوفې جشن	٥۸
٥۸	دارغوان مشعل	٥۹
٥۹	دوربېښمو چنجی	٥۹
٦۰	دشبنم مرغلرې	٦۰
٦۱	مرگ او ژوند	٦۱
٦۲	دبزگر چیغه	٦۲
٦۳	خپشاوه	٦۲
٦٤	تمباکو څه وایی	٦۳
٦٥	غاټول	٦٤
٦٦	قفس	٦٥
٦۷	زرکې ته	٦٦
٦۸	گلچین شاعر	٦۷
٦۹	خزان	٦۷
۷۰	پای	٦۸

﴿الف﴾

ښاغلی«مجروح» تقریظ

ښاغلی فنا.

ستاداشعار ومجموعه‌چه ما ته‌دې را کړې وه‌ما وکتله، اوخوشعرونه‌چه‌دې‌ماولیدل خدای‌شته‌ډېرمې‌خوښ‌شو اوډېرخوند یې راکړ.

ستاپه‌بعض شعرونوکښې شعری لطافت اوادبی قوت له‌ورایه ښکاری تا چه دشعرونو دپاره‌کومې موضوع گانې ټاکلی اوکوم عنوانونه چه دې پیدا کړی دی داپخپله ستاپه‌ښه‌استعداد اوستاپه‌ښه‌قریحه دلالت کوی.

که‌ته خپل دادبی تکامل سیرته‌دوام‌ور کړی اوپه دې لارکښې څوقدمه‌نور مخکښې لاړشې دپښتو په‌شاعرۍ کښې به یو ښه پیاوړی شاعرداعلاموپه فهرست کښې زیات شي؛اودپښتوادب ننگرکښې‌به‌یوبل ښه‌سپاهی‌پیداشی‌اوهغه‌به تۀیې!

ته‌فنایې مگر داده اوسه‌شعر به‌دې دایم باقی وی که‌خدای کول.

سیدشمس‌الدین «مجروح»

★ ★ ★

د ښاغلی «الفت» تقریظ

دشاعرپسرلی د ښاغلی فناصافی داشعارومجموعه ده چه په شاعرانه او ادبی رنګ کښې ئې د اجتماعی ژوند نـاوړه خـواوې له انتقاد لاندې نیولی دی دا اشعار دمضمون او موضوع په لحاظ دطبیعت لەمظاهرو او بشری فطرت سره ډیر ارتباط لری.

دغه ځلمی شاعر یوازې له ګل اوبلبل سره کار نلری دوطن له اغزوسره هم آشنا دی اودهیواد لەهر کانی بوټی سرەمینه او علاقەلری دده دځینو اشعارو عنوانونه کەدغنمو و زی، څانګه، شنه پاڼه تیږه، خاوره ، اغزی‌منګی، چینەاوداسې نورد نورو پەاشعارو کښی دغومره نەمومو .

فنا پەدغسی موضوعاتو کښی ډیر سه نکات اومطالب پیدا کړی‌دی‌اواشعار بې اصلاحی رنګ لری ، ژبه یې ساده او روانه ده اوپه شعری پیرایه کښی ځینی‌اجتماعی معایبوتەګوتەنیسی‌مثلاً دپسرلی ګل پەخبرو راولی‌اوداپرې‌وایی:

چه غوټی و م له نسیمه شرمېدمه ✻ په شنو پاڼو کښی بلبل نه پټېدمه
دوږ مې په تخنولو په خندا شوم ✻ د بلبل خوږو نغمو سره آشناشوم
. . . . ✻ . . . .
کله ظلم ماله خپل بوټی جدا کړی ✻ پەبازارکښی‌مې‌پیسوباندې‌سوداکړی
لکه ښکلې ښکلې پېغلی چەخرڅیږم ✻ زما نسان نەیم لەننګەمړاوی کیږم

✡ ✡ ✡ ✡ ✡

همدا رنګه د تیږې له سنګین عنوان لاندې چه ظاهراً شاعرانه عنوان نه معلومیږی خپل شعر پەشاعرانه رنګ داسی شروع کوی :

«دخو بانو دزړه تشبیه له ماسره کېږی ، دعدالت په تله‌کښې دکم او زیات مقیاس او معیار زەیم ، زمرد لعل‌اویاقوت زما نومونه دی، طلا اولاجورد زما په غیږ کښی ځای لری ، د وطن دخپلواکی پەجګړه کښی د مجاهد ینو سنګرزەیم له مانه د عزم اوثبات کلک درس واخله، دهرې مانۍ او ودانۍ تهداب زه یم او ددنیالوړې مانۍ اوښکلې بنګلې‌په ماباندې‌ټینګې‌ولاړې‌دی»

له دغې لنډې تبصرې نەښکارئی د ښاغلی فنا دشعر رنګ او ډ و ل څه نه څه معلوم شوی‌وی، زەدغەاشعاردقدروړ بولم اوپەښه سترګەورتەګورم.

۳۸/۸/۱۴ ګل پاچا «الفت»

دښاغلی «بېنوا» تقریظ

دفنا پسرلی مې وکوت ، خو دادهغه فناپسرلی نه دی چه پسرلی یېد بقا خزان وی، بلکهلهدې پسرلی څخه پخپله دبقابوې پورته کیږی .

زه د فنا شاعرانه جذ باتو ته په درنه سترگه گورم، خصوصاً دده ساده او روانسبك دستایلو وړدی .

هیله ده چهدده داپسرلی به خزان ونهلریاوپرلهپسې به رنگارنگ گلونه ددهدطبع پهبڼ کې پهغوړیدووی ،چهد ذوق دخاوندانودماغونهمعطر کړی، اوداهغه وخت کیدایشی چه دی په خپله دښکلا پهتماشوکی فناشی لکه چهپخپلهوایی:

«فنا» شوی د ښکلا په تما شویم
ماجارکړی ستالهمخ نهدیهزار بڼ

۳۸/۷/۱۹ عبدالرؤف «بینوا»

★ ★
✲

دبناغلی «رښتین» تقریظ

دشاعر دپسرلی له ننداري څخه مې پوره‌خوند واخیست، ددې پسرلی غوټۍ
ټومبی په حمد او ثنا او بیا دعشق په ستاینه خو له‌پرانستې ده. په دې پسرلی
کښی رنګارنګ ګلونه غوړیدلیدلی او هررازوزمې پکښې‌چلېدلی دی .
په‌دی ګلونو کښی یو خوږ بوی پروت‌دی ؛چه‌دهرچاژړونه‌پرې‌تازه کیږی
په‌دی پسرلی‌کښی په‌مزه‌مزه دبلبل نغمې، دتوتیانو سندرې دسیندد‌څپوشور
د شپونکی دشپېلۍ سوز ناکې چیغې‌اوربدل کیږی.
ددې پسرلی دسحر په نسیم مخ پڼۍ غوټۍ غوړېږی، د دې پسرلی باد
دخوارانو پیغامونه‌شته‌منو ته‌رسوی:
دخوارانو پیغامونه را سره دی ★ رسوم ئی د بډای عشرت‌سرای ته
غرض داچه‌دشاعرپه‌پسرلی‌کښی دژوندانه دېر رازونه اوخوندونه‌شته‌دی.
لکه بوی چه‌دګل په‌پاڼه کښې پټ دی دغسې فنا هم په خپلو اشعارو کښې
ځان نغښتی دی خودده دروانې او نازولې‌نرمې‌طبعې‌پلوشې‌پکښې‌غلی‌غلی‌ځلیږی.
داسې‌ښکاری چه‌فنادژړه په‌فتوه شعر وایی‌اودژړه‌دخا وندانو دپاره یې‌وایی
نوځکه‌په‌ژړه کښی‌لارپیداکوی زه پوره هیله لرم چه‌داځلمی شاعربه‌نورهم‌دشعر
پسرلی ښایسته کاندی او دشعر دباغ‌وبڼ ګلانو ته به‌نوره تازګی هم‌وبښی.

۳۸/۱۰/۱۴ صدیق‌الله«رښتین»

★ ★ ★

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شاعر پسرلی

یا نوی گل

لکه څرنگه چه په ناغوړېدلی غوټۍ کښې رنگ او بوی پټ دی همداسې
په هر زړه کښې ډېرې نیمگړې آرزوگانې او نیمه خوا ارمانونه شته .
او لکه څرنگه چه د وږمې په سحر د غوټۍ د مخ حجاب او پرده لکه
د ښاپېریانو په قلمرو کښې د زړو طلسم په څېرمات او بېرته‌شی، همداسې دالهام
د جذبې او د دردونو د سوزو گداز په واسطه د شاعر د باطنی آرزوگانو
اومفکورې له‌مخې‌پرده‌لېرې‌کیږی‌اوشعر په ژبه دده‌آرزوگانومعما تفسیرېږی
د شاعر د زخمی زړه د داغونوپه‌گلخانه کښې د ننه د آرزوگانو غوټۍ‌هم وده
وکړه ، دا غوټۍ خو ځکه د مجهولو او مرموزو آرزوگانو معما ده چه د یوه
رنځور شاعر د درد مند اوغمناك ژوند خزان کښې د آه او اوسېلیو د نسیم
په چلېد و د نوی گل پشان غوړېدلی او د ځلمیټوب‌په تودو وینواو ښکو
اوبه شوې ده .

دا نوی‌گل معنوی‌گل دی . د دې گل‌بلبل شاعر، باغ د شاعرزړه‌اومالیار
د شاعر پاکې آرزوگانې دی .

که څه هم‌داگل ظاهری رنگ وبوی او د صورت ښکلا ر نلر ی خود سیرت
ښکلا اوعطر پکښې شته .

د دې گل ټنکی‌پاڼه ظاهراً د ښکلو ناز کو بار خوگانو پشان رنگینه ده
خو په باطن کښې د درد مند شاعر دزېړې ښې‌اود بېوزلوخوارانو دابتروخېرو
او د یتیمانودخپړو ځپلومخونو هنداره ده .

داگل کله کله د شړشم دگلو پشان د بېوزلو تیارې خونې‌روڼې‌کوی یادشهیددقبر
سر ته دلاله د څراغ په څېرسوزی .

او کله‌کله داگلان د جنتی‌شانتې هېواد دوچو میرواو دښتونود تورو خاورو په
غېږ کښې ، د لاجورد دتك شین آسمان دلاندې د زمردو په شنو شنو چمنونو
کښې د سرو زرو د زېړ وگلونو په رنگ یا د لعل او یا قوت دغا ټول پشان
را شنه کېږی اودنا پوهی‌اوبېکاری او یا د بېوسیلگی په تورتم‌کښې زمونږد
حیات په اوبو وده‌کوی .

هو! د دې نوی‌گل معجزه خو داده چه که څه هم یو گل دی خو ډېر رنگونه

لري، ددې ګل درنګو نو ليدل اويا او دبوی او عطر د کيفيت او ماهيت کشفول او بويول ډېره باريکه نازولې قريحه اوحقيقي بصيرت غواړی او که نه ډېر ممکن دی چه داګل لکه د وچو ميرو دمغيلان پشان سترګو ته دا غزی په څېر ودرېږی .

د دې معنوی ګل په هنداره کښې د شاعر د حقيقي هدف مقصد ا و مرا م څهره اود افکارو خيالونو ، انديښنو او تصوراتو تصويرله ورايه معلومېږی پردې ګل باندې دپسرلي باران اوزلی، دخزان طوفاني بادونه اودژمی دو اورو يخنی څه اغېزه نشي کولای .

ځکه چه د دې معنوی ګل تازګی اوطراوت د ذوقونو د سمسورتيا ، د افکارو د طراوت او د دماغونو د تازګی پورې تړلی د ی .

يوائې ا و يوائې هغه وخت چه د زړو افکارو خزان پرې راشي او ياد مړاوو احساساتواومړوذوقونوساړه بادونه پرې ولګېږی نومړاوی اوبياپاڼې پاڼې شی .

او دا هغه وخت د ی چه د شاعر د رنګينو ګلانو ځينې ډک د اشعارو ديوان د زمانې دګلچين لاس ته ولوېږی ، پاڼې پاڼې وشکېږی اولکه زېړې وچې پاڼې د مړو ذوقونو دګلخن په انګار کښې وسوزېږی او لکه څرنګه چه د مادې او ژوند سرنوشت دې محو او فنا شی .

هو! دا ګل درنځورې ځوانی او د دردمند ځلميتوب د پسرلی او شاعرانه ژوند يونوی ګل دی چه دپرېشانو افکارو په بڼ اودرنګينو خيالونو په ګلشن کښې غوړېدلی دی اوپه همدې يوګل د شاعر د تخيل دنيا پسرلی شوی دی .

هو! دا پسرلی د شاعر پسرلی دی ، او د شاعر پسرلی ځانته يوه عجيبه دنيا لري له دې کبله چه د شاعرانو د تخيل او تفکر ډول سره توپيرلری نو پسرلی هم هر شاعر ته په مخصوص رنګ ځان ورښيي او هر شاعر پسرلی ته د خپل ذوق اوقريحې په سترګه ګوری .

ديوه شاعر د عشق اومينې په دنيا کښې هم د حسن ګلشنونه ، د ښکلا چمنونه اوديښايست ګلزارونه شته .

د سرو شونډو غوټی چه د خندا په نسيم غوړېږی ، د تورو سترګو نرګس چه د بهار ری په خمار سره شی ، د ځګو د نګونښتری قامتونو د ناز رفتار چه قيامتونه او محشرونه را ولی د سپينې سينې په باغچه کښې چه انار ګل نيسی ، په سورګلا لی مخ باندې چه د تور خط سبزه را خپرېږی ، د ناز نازبو چه د شاعر دماغ معطروی اومستوی ، د پيکی اوخال دام ودانه چه

زړونه ښکاروي‌دا ټول دحسنا وښکلاپه جها ن‌کښې دشاعردعشق‌پسرلی‌تمثیلوي کله چه د مینې مستې پېغلې فرښتې په اوربل یا زلفو کښې زیړ گل و ټومبي نودمین شاعر د بخت اوطالع ستوري وځلېږي اود نا کا مې مینې دبیلتانه په تورو شپو کښې یې ډیوه ولېګیږي اودمینې دا رڼا د ده پرسرد سروزرو خیالي تاج زدي .

خود بل شاعر په نظرکښې بیا د شاعر پسرلی‌د حسن اوښکلا دپسرلی نه‌هم ډېر لوړ او اوچت دی ، دا ځکه چه حسن اوجمال خزان‌لري او شاعر نه غوا ړي چه د ده شعر دې هم خزان‌ولري .

د ده آرزو داده چه د شعر پسرلی دې تل پسرلی و ی.

نوددې شاعردپسرلی د بڼ دونوښکلېځانګې په ژمې کښې هم شکوفه‌کو ی او د خزانی وچوپاڼو تویېدل یې هم د زیړوګلونو جوړ باغ دی .

نو ځکه دا شاعر د خط وخال د توصیف لاره پرېښې ده او داجتماعي‌نیمګړتیاو د اصلاح د پاره د تنقید په لارروان دی او غواړی چه :

فرد و وایی د جا معې د پاره ا و نن شعر و وایی هغه هم د صبا د پا ر ه .

هو! د دی نـوی پســرلی نو ی ګل د نوی عصر د نوی ځلمی‌شا عرنوی شعر د ی . هغه شاعر چه د طبیعت د ښکلی پسرلی دجمال او ښایست په نندارتون کښې لنډ شانتې د تخیل ا و تفکر پرده بېرته کړېده او ډېرې رنګینې ننداری او صحنې یې لیدلی دی .

خو بیا هم د ده نظر د طبیعي مظـاهر و په ظاهر ی خط و خا ل ا و ښــکلا ندی غو لېدلی ، له ظواهرونه یو څه وړاندې د طبیعت د عنا صر و دباطني کیفیا تو ا و خواصو د ادراك فلسفې ته ور ننوتې او ښه ځیر اوژور شویدی دشاعرانه اندېښنو اوتعقل‌دمنطق په‌اساس‌یې د ځینوعناصرو دحال دژبې نطق او خبرو ته غوږ نیولی ا و د دوی سره غبږېدلی اوراز و نیاز یې کړی د ی .

دلته د شاعر نازولی خیال د بوډۍ په ټال کښې د زیړو ، سرو ، شنواوسپینو ښاپېریوسره زانګي .

شاعر چه‌کله وګوري لمریا سپوږمۍ د تورو ورېځو په څادرکښې مخ نغښتی دی نوهله د باران د ژړا په معنی پوه شی اوځان غلی کړی .

هو د شا عر د خیالونو په آسمان کښې د اندېښنو خړې ورېځې شته خو د ښه صورت‌د حجاب په څېرننګین‌سیرتونه ورلاندی ندی پټ شوی ،کومې څاڅکي

چه لدې وریځو نه اوریږی هغه د درد نیمه خوا او پاکې اوښکې دی .
دلــتــه د آب یــو څاڅکی له در ،گوهر اومرغلرونه اود آبرو آب حیات له الماسونه هم ډېر گران دی
هو ! شاعر ته ژړا، آبرو ، دحیا خولــې اود ژوند او به د څاڅکو په پیاله کښې ، ځـان وربښیی او د شفق په هنداره کښې دنا پاکور نگینو لمنو تماشا او دبېگناهووینو دطوفان ننداره کوی.
د شاعر د وریځو اوڅاڅکو په کنایه او استعاره کښې معنی بې پردې اوبې آبه شوې نده .
د شاعر د پسرلــی تــا لــندې د آسمــانونود (سا ، رې ، گــه ،مه ، په ،ده نی) په اوو پردوکښې دژوند زیراوبم ساز غږوی
ددې پسرلی برېښنا چه د مثبت او منفی نه پیدا ده دنراوښځی داشتراك مساعی گټور زېری دپوې روښانې آیندې د افق په سرلیك کښې په سر وزرو لیکی .
هو! داد شاعر شعر دی چه د پاك خدای د قدرتو نود پېژندلواوښودلو د پاره شنه پاڼه د ثنا اوصفت د ژبې په نامه ستایی .
دا یواځې شاعر دی چه د بلبل په ژبه پوهېږی او د بلبل د خوږو نغمو او سندرو داسې تفسیر کوی چه په گلرخانو کښې وفا او په پسرلی کښې بقانشته خونه هغه شاعر چه د غوړمالی اومداحی ترانې ووایی
شاعرخوځکه اغزی ته په ښو سترگو گوری چه خنجراو نښتر یې په لاس کښې نیولی دی او دښکلو گلرخانو اونازولو خوبانو په خاطردگلرنگین او ښکلی مخ له ناپاك او بدنظر نه ساتی.
هو د دې شاعر د پسرلی اغزی د بېوزلو په لو څو ښو کښې نه چوخېږی .
د دام او دانې ماجرا شاعر ته درشوت خوروا و خاینانوگرفتاری اود ظالمانو غرغره کول وربه یادوی .
د شاعر د پسرلی په دام کښې دریا د تسبوپشان سپینې کوترې نه کښېوزی او د چال وفریب په لومه کښې د مرغی پځای انسان نه گیرېږی .
کله چه دلمر دزرینو و ړانکو په تاو کښې شبنم د گل له پاڼې نه هوا کوی ده ته په گلالیو مخونو باندې دشرم و حیاد خولو دانې او یــا د سرخ رویو کسانو بې آبی ور په زړه کېږی.
هو دشاعرخمخانه اومیخانه دانگورودانه ده

شاعر دپسرلی په‌مکتب کښې دسپینو روڼو او بونه دصفا او حر کت سبق او د شین زرغون بڼ په مدرسه کښې دسروی له ونې نه د ثبات استقا مت او راستی درس اخلی او پوهېږی چه‌دراستی ثمر تل زرغون دی.

دفوارې ساز دمدو جزر په زیروبم کښې حساس شاعر ته دعروج او زوال دترقی او تنزل د وجود او دعدم د ژوند او مرګ پند او عبرت ورکوی

دردپدلی شاعرتش دآبشار د منظرې په ښکلا نه‌غولېږی.

ده ته د دې منظرې په لیدلو د یتیمانو ژړا او د مظلومانو انګولاورپه‌یادېږی

د شاعر تېز نظر دپنبې په غوز کښې د سپین سروکنډوښځو خرخه د غریبانو د خامتا اودمړو د کفن کارګاه لیدلای شی.

د سیندد اوبو چپې د شاعر په غـوز کـښې دوچـو میـرو سنـدرې وایې .

څا نګه د شا عر د شعر په ژبه انسا نانو ته وایی چه : زه مېوه لر م او د خوارانوغریبانو د پاره د طبیعت د تعاون‌اومرستې لاس‌یم اې بډایا نو تاسو هم خوارانو او له پښولوېدلوته د مرستې لاس ورکړی او اې ظا لمانو اوزورورو په ضعیفانو اوناتوانو باندې دآزار لاس مه پورته کوی .

خوارشاعر وچی‌څانګې ته ځکه په توده مینه‌ګوری چه په ژمی کښې دخوارانو سرې کوټې تودوی .

د شاعر په نظر کښې هربوټی او خڼو خاردکاروز یاراودلورحمت د سیور ی لاندی کیمیا بوټی دی .

د تمباکو د پاڼې د حال په ژبه یواځې‌شاعر پوهېږی چه‌وایی:

د پیسـو سـوزول زما چال او سره زر په ایـروبـدلول زمـا کـمال د ی .

کله چه آزاد شاعر په قفس‌کښې دبندی توتی ، اسیر مارغه اوګرفتار بلبل‌او یا د انسانی عاطفې په لاس‌کښې دبنده شومې زرکې او کوترې غمجنې نغمې او په انسانی رحم‌باندې دنفرین‌استولودردناکې ترانې واوری هلته بیا دصیادانو د خـم او چم پـه لیدلو د استعماری شوم سیاست د چا ل وفریب د خاطرو په فکر ولوېږی .

اوکله چه په بازار کښې درنګینو د ستودستوګلانو غرغول د شاعر په ستر ګو کښې د ا غزیو په څېر چوخ شی بیانود ښکلو رنګینوپېغلود خرڅو لوپه سودا کښې ولوېږ ی اودګـلچین لاس ورته د خونخوارو ظالمانو درنګینو منـګلو پشان سورښکاری

(ی)

هوا
شاعرته د طبیعت د پسرلی د عناصر و سره د رازو نیازپه پا ی کښې دا پته ولګېږی چه څرنګه نبات او حیوان د بشر په انسانی نیمګړ تیا ؤ با ندې استهزاء مسخرېاو لوبې کوی .
بیا نو حساس او درد مند شاعر په دې هم قانع شی چه بنایی داجتماع بڼدې د لوز ا و رمبې په ځا ی کله کله په برچه هم خپشاوه شی ، د ظلم د بوټی بېخ او ریښه دې ر ا وایستل شی ، دوطن دپېرمختګ او نهضت لاردې‌د مضرو نباتاتو له خنډو خاره پاك اونوی ګلان او نیالګی دې وروزل شی .
اوف !
د شاعر تخیل هم د ډېر ولوړو الوتنو په پای کښې ستړی ستومانه شی .
شاعر هم دتفکراو اندېښنوله‌فضانه د خپلواشعار و دپسرلی‌بڼ ته رابښکته شی.
هو د ده د شعر په بڼ کښې د پسرلی ښکلې پېغلې د نوی‌کال د ځلمی سره ودېږی ، او د خوشحالی په دې محفل کښې بلبل سندرې ، کوتره نغمې‌توتی بدلې ، زرك چاربیتې ، پاختکه غزلې او قمری خوږې خوږې مسرې وایی .
د باد د سندرو دزیراو بم د سرو تال سره ښانګې او پاڼی چك چکې کوی اوسروه په چمن کښې ناڅی .
آه !
که څه هم د درد مند شا عر د زړه ارمان دا ښتکاری شعر دبکرې پېغلې سره غاړه غړی کېدل و .
خو افسوس چه‌دا وصل ور میسر نه شو اوبیا هم د طبیعت د ښکلا اودا سرارو اورما یزو د تو صیف نه عاجز راغی .
او د دې عجیب وغریب پسرلی دسحرجن بڼ‌اودشعر و ادب له ګلزارنه‌یې تش یوڅو خیالی وزی او معنوی ګلا ن او یو څه خنډو خار را ټول کړه او بس چه‌ګوندې هغه به هم د دې مادی زمانې په‌بازارکښې څه ادبی‌قیمت او معنوی رزښت ونلری .

محمدجان « فنا » صافی

بسم الله الرحمن الرحیم

پیل

ستا په نوم چه هم رحمن او هم رحیم ئې
هم اول آخر او هم قدیم حکیم ئې
له رجیم شیطان نه امن پناه غواړم
زما د پیره گناه کمه ته عظیم ئې

عشق

عشق د مینې او رښتیا وفا جوهر دی
د اخلاص او قربانۍ ایثار هنر دی
دزړه نور د روح آواز د ژوند ثمر دی
دا الهام د خولې اقرار د زړه باور دی

کائنات

په ډېر ځیرو کړه د یدار د کائناتو
ځان لږ پوه کړه په اسرار د کائناتو

دهر چا قسمت تقدیر دی ټاکل شوی
لوی ښتن لری اختیار د کائناتو

تحول د شپې او ورځ دده په حکم
د خالق رضا مدار د کائناتو

دی حاکم د حکومت دټول عالم دی
مناسب ورته دربار د کائناتو

دا نړۍ ده جوړه شوې ډېرم ښکلې
په صنعت د کرد ګار د کائناتو

محبت به درنه هېر شی د خوبانو
که دې ولیده سنګار د کائناتو

یو نظر وکړه چمن ګلشن ښېد یاته
څه ښایست لری بهار د کائناتو

په دښتو نو کښې اغزی بڼ کښې ګلان دی
غم او عیش دی په کنار د کائناتو

د لیدو او اند ښښنو د پاره ورڅ دی
لاله زار او خاره زار د کائناتو

ښه ورځ رشه چه په څه حکمت جوړ شوی
د قدرت په لاس اشجار د کائناتو

پسرلی شی او بیا دوبی منی ژمی
یو ګړی نشته قرار د کائناتو

کله باد شی یا طوفان د سېلاؤ نو
دا او په خاورې غبار د کائناتو

کله واوره او باران کله ژلۍ شي
را او رېږي په خپل وار دکائناتو
ټول انسان حیوان نبات پکښې شامل دی
نامعلوم دی ټول مقدار دکائناتو
که دېوان دی که ملك که جن پری ده
ټول شامل دی په قطار دکائناتو
د مرغانو آوازو نوته غوږ کښېږده
ډک له کیفه مرغزار دکائناتو
ته د لمر او دسپوږمی رڼا ته ګوره
منور شه په انوار دکائناتو
لعل یا قوت اوزمرد دخاورو لاندې
عجایب دی بې شمار دکائناتو
د ثبات استقامت عزم ټینګوالی
و اخله درس له کوهسار دکائناتو
په دوران کښې بې نقصان اوکمی نشته
تل مدام جاری دی کار دکائناتو
ښه ئې ښکلو منظروته نظر وکړه
روح تازه کړه په دیدار دکائناتو
کوم صفت چه ورته وړ او مناسب وی
څوك یې نشی کړی اظهار دکائناتو
په لکولکو پردې د تماشې وړ
ننداری ون دی په هزار دکائناتو
د قدرت په ننداروکښې (فنا) شوی
زه مین یم په دلدار دکائناتو

د تالندې کوکار

پای دژمي د بهار د ژوند آغاز یم
ترانه د مرگ اوژوند نشیب فراز یم
چه را وړی مې پیغام د نوی کال دی
نو قاصد د نوی ژوند او نوی راز یم
د نبات او دانسان حیوان په غوږ کښې
پو کومه د ژوند سا غیبي آواز یم
مړاوې ځمکې ته چه نغښتې ده کفن کښې
غږوم د ژوند رباب ماهر شهباز یم
سارې گه مه په ده نی مې آسمانونه
داو وېردو عجب زیر و بم ساز یم
زه غږ بزم د (فنا) د زړه پر دوکښې
ما د زړه په غوږو واوره چه اعجاز یم

د پسرلی ناوې

نوی کال نوې هوا نوی بهار دی
نوی ژوند نوی جنبش نوی روزگار دی
چه هیوادمو هم هیوادان او هم سمسور شی
وخت د گښت او بزگری او نوی کار دی
نوې سا په طبیعت کښې را پیدا شوه
ژوندی شوی په قدرت د کر دگار دی

دشنو پاڼو په د فتر کښې ليکل شوی
کائناتو کښې دخدائ قدرت آشکاردی
چه نسيم په چلېد و شو هرې خواته
له هو سه په نڅا و ر ته ځنا ر دی
د سپين زر پشان و يالې اوبو نه ډکې
په نارو په چيغېد و روان آ بشاردی
د ځپو اود مو جو په خوزه ژبه
په توصيف دپسرلی کښې سيند اقراردی
ياسمن لمن لمن چمن خوشبوی کړو
معطره د گلشن د ر و د يو ا ر د ی
دکا کل پشان چه وغوړېد سنبل بيا
بې قيمته مشک دچين او د تاتاردی
نازبو بيا په نخر و چمن ته را غله
بيا مشغو له نسترن پخپل سينگاردی
سروه بيا دپسرلی بيرغ را جگ کړو
دگلا نو هره خواکښې تودبازار دی
آسمان شين دی لاجوردغونډې روښانه
لمن ډ که په لا له د کو هسار د ی
شرو شور نه قيامت جو ړ که مرغانو
له مرغانو ځينې ډ ک چه مرغزاردی
د پا ختکو او کوترو کاروان راغی
دکار غانو خېل ملکو ځينې فراردی
قمری جوړه کړه په سروه کښې بياجاله
په دښتو نو کښې بيازرکک په نازرفتاردی
هنگا مې د محبت تازه شو ې
بلبل بياپه شور فرياداو په چيغاردی

دچمن بوټی طاؤس غوندې ښایسته شول
شین توتی په شان و باغوکښې په ګفتاردی
تورو خاورونه راشنه شول سره ګلان بیا
سور ګلاب دتور بورا دمینې یاری دی
توبې ماتې کړه چه وخت دعیش و نوش شو
ساقی راکړه څدوپیالې چه نوبهار دی
پرخه بیا دګل ګلاب کره مېلمه شوه
لکه ډوب چه په خولو دیار رخساردی
شکوفې د غوړېد و څادر په سر کړو
په غاړه ورته ځلمی د شا خسار دی
د غوټې نجونې شوې ناوې د بلبلو
خو د ټولو زړو نه بیا زخمی په خاردی
د چمن پېغله د باغ ځلمی واده شول
پهر ځای کښې دخوښی مجلس روی کاردی
ملکه د عطرو بوی چمن ته راغله
شاهنشاه د پسرلی کړی دربار دی
بیا تازه شو د لا له د ځګر زخم
د مین د زړه شاهد ګل د انار دی
د ر ښتین عشق کاروانو نه خو ځېدلی
او د شمعې د لمبو نه پتنګ جار دی
را روانه قافله شوه د ارمان بیا
روح تازه د چمنونو په دیدار دی
په ذوقونو کښې مستی ګرمی پیدا شوه
دګل بوی وړی هرچا ځېنې اختیار دی
غوړېدلی دی غوټی د شعر په بن کښې
بیا مې زړه له جوش خروشه بېقراردی

د نړۍ په دې بهار او نوی ژوندکښې
د (فنا) قسمت د مینې افتخاری دی

برېښنا

زه د تورو ورېځو شپه کښې ښه رڼا یم
د تنبلو گمراهانو رهنمایم
مترو که یمه داور د سرعت پلاس کښې
زه جنبش او حرکت غواړم برېښنایم
وکړه کار چه پسرلی غوندې زرغون شې
د روښانې آینده یوه ځلایم
په هر ځای کښې غم ښادی سره شریک وی
باران ژاړی زه د سرو شونډو خندایم
ځلمو پېغلو سره یو شیء په هر کار کښې
گوریء زه هم له منفی مثبت پیدایم
یوپر خون آه د شاعر له سوی زړه نه
یوه څړیکه د درد مند شعر د نوایم
د پښتو شعر د افق په سرلوحه کښې
زه به ولیکم په سرو زرو (فنا) یم

د توتکی
شور

غاړه مې سره ده خو خونداره نه یم
سینه مې سپینه ریا کاره نه یم
زه تور او سپین او سره رنګونه لرم
دو رنګی نلرم مکاره نه یم
که څه هم زیاتې لرم تورې ټپې
خو زړه مې سپین دی ګنهګاره نه یم
لکۍ مې دوه تاره ده ځیر شه ورته
زه تش ګفتار او بی کرداره نه یم
ما چه پیغام د نوي کال راوړی
نو د زوړ فکر طرفداره نه یم
زه انسان نه یم هم جنس نه ځوروم
(فنا) ظالمه ستمګاره نه یم

✿ ✿ ✿

نیالگی

د صبا ښه غټه و نه نن نیالگی یم
زه که نن یمه ما شوم صبا ځلمی یم

زه به ستا دلاس امسا شمه یووخت کښې
ما ته مه گوره په کمه که کمکی یم

تربیې نه مې یورپ هم غافل نشې
که نه سترگو کښی دگل پځای اغزی یم

که له ما نه ثمر غواړې و مې روزه
پرورش که مې و نشي وچ لرگی یم

بې آبیه نه مې ښه سا ته چه و چیږم
که مې آب (فنا) په ځای ونو سړی یم

دوریځ ژړا

کله پرده شم دقمر په مخ کښې
کله څادر یمه د لمر په مخ کښې
یا مشتری ته جوړ نقاب شمه زه
یا دزهرې دمخ حجاب شمه زه
تالندې ورشه دا طلسم که مات
تورتم نه و ها سه او به د حیات
برېښنا ، دغرونو بنا پیر کېته وایه
دتورو شپو سپینې سپوږمۍ ته وایه
دابه ترڅویې په تورتم کښې ډوبه
دموجوداتو په عدم کښې ډوبه
نوی بهار نوی نهضت نوی ژوند
نوی جهان نوی ارمان نوی خوند
پلوکه لېرې چه رڼا شی جهان
محوه داستا په تماشا شی جهان
داباران نه دی چه پرتا را ځی
(فنا) ته ستا په حال ژړا راځی

څاڅکی

اوربدلی دغمونو له آسمان یم
د یتیم د تو دواو ښکو ترجمان یم
نورو څاڅکو سره کله‌چه‌یوځای شم
رانه‌جوړ‌شی‌لوی‌دریاب‌سیلاب طوفان‌یم
زه‌په‌خوله دمچمچی‌کښې‌خوږ ګبین‌یم
خودمرګ ټکی‌په خولود ښاماران یم
شی سمسور هرهغه‌ځای ته چه رسېږم
جل و هلو ته دژوند دوا درمان یم
دصدف غېږ ته چه‌ورسېږم درشم
که دتیږی زړه ته ورشم‌لعل مرجان‌یم
خوږ شربت یم دخوږو په‌پیمانه کښې
خو دزهرو سره جوړ دمرګ اعلان‌یم
زوړ خمار یم دشرابو په پیاله کښې
په رنګین مخ دخولو دناز باران یم
د ناکسو لپه رخسار ه څڅېدلی
زه دشرم او د حیا او بوپښان یم
آبرو منډو سره ټکی دآبرو یم
له المأسه د (فنا) نظر کښې ګران یم

د بوډۍ ټال

د طاؤس پښان رنګين دبوډۍ ټال يم
دجمال آسمان کښې زه ښکلی هلال يم
لوړ درشل زه د ښايست دنو بهار يم
دبهار د ښکلې ناوې ښکلی هاريم
زه رنګينه ښه تا بلو دطبيعت يم
يو شهکار اعلی تصوير دحقيقت يم
يا د مځکې ښکلې پېغلې ته پيزوان شم
يا دګلو غاړکۍ زه دآسمان شم
دلمر وړانګې ز ما غشي زه کمان يم
دژړا تفسير د اوښکو ترجمان يم
دمرکز ټکی دانه محيط مې دام دی
ښکار مې زړه دمهرويانو خاص وعام دی
اتحاد او همر نګی دلمر رڼا کړم
تجزيه دباران څاڅکی اورسوا کړم
دژړا باران چه توی دمخ په لمر شي
بوډۍ ټال ديار په وروځو کښې تر سرشي
ښاپېرۍ زېړې اوشنې ياسرې اوسپينې
ماکښې ټال خوری فرشتې او ناز نينې
نارنجی، تور اوآبی زيړ شين اوسپين يم
د(فنا) ګلابی شعر غوندې رنګين يم

دشپونکی شپیلی

ز ه یم شپون اوپه‌دې ژوند مې افتخار دی
چه‌د خدای نبیانو کړی زما کار دی
زه لرم بنایسته پسونه وری او میږې
شنه وابنه اغزی او بوټی مې گلزار دی
زه د جگو غرونو سر کښې ر مې پیایم
له پستی او ټیټ ژوندون نه زما عار دی
د تمام جهان شاهی به پرې ورنکړم
زما کور او زما گور همدا کوهسار دی
زه څښتن د لوړ همت یم پروانه کا
چه د تن جامې شکېدلی‌نس مې خواردی
پسونه وری او میږې ساتم له‌لېوانو
تنفرمې له‌ظالماوله خونخوار دی
د حیوان خدمت کوم چه لوړ انسان یم
گوره رحم عاطفه زما شهکار دی
غزومه د(فنا) خوږې نغمې زه
چه شپیلی مې خورا ډېرشیرین گفتار دی

د شفق سره خبرې

دسرو شونډو خولگی غواړي په غاړه کښې
سره لا سونه دې تا و شو ی له گردن بیا

له هیڅا سره وفا د دنیا نشته
د گردون له لاسه مه شه گله من بیا

د صبا په هنداره کښې دې بنودلی
د هیواد د شهیدانو سور کفن بیا

د سحر ستوری به ستا د داغ شاهد وی
بې گناه خون دې لیدلی یې غمجن بیا

دا د کوم داړې شبخون دی په تا شوی
که دې لار د شپې نیولی کوم رهزن بیا

تا ناموس د زمانې ابتر لیدلی
ده په سرو وینو رنگینه ستا لمن بیا

د فلك چه زړگی شین دی (فنا) پوه شه
راضی شوی دی د کوم خوار په کشتن بیا

میږی څه وایی.

مخلوقاتو کښې یو ډېر ضعیف حیوان یم
په قوت کښې زه د ټولو قهرمان یم
کائنات دی اوس ځلمی سپین ږیری کېږی
زه شاهد د پسرلی ژمی خزان یم
رسېد لی ماته ډېرقوی همت دی
پروانه کا چه ظاهر کښې خوارناتوان یم
آذوقه مې ټولومه لور په لورې
ټینګک ثبات عزم لرم ډاډه په ځان یم
خوښ مې ندی بې موقع راحت عیشونه
ځکه تل مدام د کار پسی روان یم
لوی نظام او حکومت لرمه ځانته
زه یو غړی د لوی کور او خاندان یم
متحد چه وی ملت نه خراپېږی
زه د دغې مفکورې ښه امتحان یم

دهیواد پسرلی

پسرلی راغی او شین بڼ او بوستان شو
گل گلزار ټوله دنیا تمام جهان شو

نوی کال نوی ژوندون نوی بهار دی
وخت دهاند زحمت او کار دهر دهقان شو

خبر راغی د وزمې په لاس چمن ته
چه د عیش او د خوښی کاروان روان شو

پسرلی شو په ښارونو کښې د زړو نو
حکومت د عشق او مینې بیا اعلان شو

د چمن شا ځلمی باغ کښې دربار وکړو
د بهار په سلطنت کښې بیا سلطان شو

د جمال قدرت هنداره د بهار کښې
ننداره د طبیعت ښکاره عیان شو

پسرلی ته د شاعر په نظر گورم
زما عقل دې ښایست له حیران شو

تخیل او فکر والوتل دیدن له
په نندارو تازه روح دهر انسان شو
جمع جوش دی د یارانو هره خوا کښې
د مېلو او د عیشونو بیا د وران شو
بیا کاروان د رنګ او بوی ګلشن ته راغی
هره خوا کښې د ګلانو موج طوفان شو
قافلې د خو شبویی شولې روانې
بیا له عطر ولخینې ډک چمن بوستان شو
سم او غر بیا په خود روګلان ښایسته شول
بن ښایسته په ډول سینګار لکه خوبان شو
چه له خاورو نه راخېژی رنګ په رنګ ګل
د حیات اوبو په څپرورته باران شو
د غره غېږ کښې ارغوان دی پر پوتلی
د ښت او غر دز مرد سره یک سان شو
لکه لعل د غره لمن کښې لاله بر ښی
لاجورد غوندې ښایسته اوشین آسمان شو
چه مې وصل د جانان میسر ندی
بیا زما زړګی زخمی غاټول پشان شو
دا د یار په مخ خولې دی که شبنم دی
که پیاله کښې دلاله آب حیوان شو
تور بورا د محبت له بر کته
په ګلشن کښې د مرغانو قهرمان شو
په شڼه سروه کښې توتی جاله کړه جوړه
په توصیف د پسرلی کښې ثنا خوان شو
بیا پاختکه ناست پرڅانګه غزل وایی
او بلبل په شور فریاد او په فغان شو

په اوجره دفوارې کښې سازوشرنګ دی
ترانو کښې د آبشار ګویا زبان شو

لورپه لورې دخوښۍ سازونه موج شو ل
په غزل نغمو و یلو سیند روان شو

د شمال په نری ساز کښې څنار ناڅی
او قمری ورته له شوقه غزلخوان شو

ټولې څانګې خوشحالۍ نه کړی چک چکې
هره خوا کښې دښادۍ مجلس چالان شو

خاطرې مې د لیلی مجنون په یا د شوې
له وحشی ګلانو ډک چه بیا بان شو

شکوفه د څانګې غوږ ته ګوشواره شوه
نسترن په سپین څادر کښې بیا پنهان شو

نسیم واخیسته خولګۍ بیاله غوټۍ نه
د سنبل پیکی زما غوندې پریشان شو

د بلبل سره غاړې شوه د ګل څانګه
د مینو بیا پوره دزړه ارمان شو

ما په نظم د ګلانو امیل جوړ که
چه ګلانو ځینې ډک زما دیوان شو

د بهار او د غاټول شبنم صفت کښې
د (فنا) شعر بې ګمانه در مرجان شو

اې
پغمانه

روح پرو ر ه ستا هوا ا و ستا فضا د ه
ستا خوږه وږمه رنځونو ته دواده
وطنو الوته مدام اوسې سمسوره
دا زما د زړه ارمان او تمنا ده
پسرلی دې د کابل ثانی جنت دی
د ګلانو خزانه دې بې بهاده
په طاؤس که دې تشبیه کړم بنکلی بوټی
د بلبلو په کښې شو ر او وا ویلاده
په درو کښې د ې د سپینو زرولښتې
ستا خوږې او به ژوندون ته میسحاده
نکړې نازو تغافل چا ل وفریب هېڅ
د هر چاسره دې مینه په رښتیا ده
اې پغمانه له ماښامه تر سحره
و هرَ چاته ستا د وصل شپه وړیا ده
چه یې سیوری کښې د عیش دولت حا صل شی
ګڼو ځانګوکښی د ې جاله د هما ده
د خوبا نو پـه زړګـی کښې غـور ځنګونـه
په آسمان کښې د ې د ستوروښه نڅاده

لکه ډك جام د شراب له نشو ډك يې
تا کښې خوند د خوار لسمې‌شپې رڼا ده
لکه تاج يې د کابل پر سر لو پدلی
په هر ګوټ کښې دې د ښکلو ناز خندا ده
ته دښکلوزړوکښې ځای لرې‌پغما نه
توره خاوره دې د مينې کيميا ده
ښاپيرۍ د هندوکش غېږ کښې پرته يې
چه ځلمی پېغله پر تا باندې‌شيدا ده
ښه مظهر ته د ښايسته جمال ښکلا يې
چه مينه ستا په حسن تما شا ده
ته دفتر د معرفت د لوی قدرت يې
هره تيزه دې شاعر ته يو دنيا ده
ستا په غېږ کښې ټول په عيش ونوش پراته دی
خو له ما سره د خوار غريب سودا ده
غېږ دې خوار غريب بډای د پاره خلاص دی
ته دردمند يې فوارو کښې دې ژړاده
اې پغمانه ته هم‌ږاشه تما شې له
چه په خونه د غريب کښې څه غوغا ده
چه دری ته دې درځم خيبر راياد شي
خدايږو بې بوستا ن پرما ماتم سراده
د ښايست په نندار تون کښې مې ليدلی
بقا نه لری دنيا آخر (فنا) ده

بن

گـلالـي شـود گلانو پهگلزار بڼ
ښکـلي شوي دخوبـانـو په انوار بڼ

د گـلانـو بـوټو څانګو پاڼو ونو
لري ښې ښې منظرې پههر کنار بڼ

د شيد وغوند ې رواني او به سپيني
د الماس او درقطرې لري آبشار بڼ

بيا دزړ اوسپين گلانوموج طوفانشو
هر طرف لري د سرو گلو قطا ر بڼ

ترا نو ا و ز مز مو خـوږو نغمونه
بيا ډك شوي د مرغانوپه چيغار بڼ

دخوشبوگلانو بوي چه ترسوزموشي
سلبو ي له هر يوچا ځيني اختيار بڼ

په غاړه ورځي دڅانګوسره څانګې
چه رسېږي پېغلتوب ته د ا نار بـڼ

د گـلا نو ا مېلو نه په لمـن کـښې
د خـوبـانو تما شوته ا نتظـا ر بـڼ

دليدوشوق کښې بههر گوره حيرانشې
د قدرت په لاس ښايسته شود بهار بڼ

په جمال د طبيعت کښې محوه شوي
په ارمان د تما شو کـړمه د چار بڼ

ننداروله يې هرڅوك هيله من دي
لري ځکه په ز رگـونو خريدار بڼ

د خوبانو په جفا کښې ځگرخون شوم
پهگوگل کښې مې لر مه دا غدار بڼ

رنځېد لــی مینـــا نو ته تســـل د ی
د زخمی زړګیو داغ ته لاله زار بڼ
ګل دګل له رویه رنګ اخلی ګلشن کښې
تازه کــېږی د خوبانو په دیدار بڼ
هر یو ګل به یې ضرور دزړه ټوټې وی
دګلرخ مالیار په لاس که شی تیار بڼ

چه مېلې شی دخوبانو په ګلشن کښې
روښا نېږ ی د مخونـو په انوا ر بڼ
بل به نه وی داسې خوږ محفل ژوندون کښې
چه د مینې عیش او نازجوړ شی درباربڼ
د غوټې زړګی به وچوی له حسرته
په خندا که مخا مخ شی د دلدار بڼ

ا ې دلبرې که ته راشې تما شې له
په قدم کښې به دې ولوېږی ناچاربڼ
په تعظیم به دې شمشادځنارو لاړ شی
ستـادناز په تلوبه وکړ ی افتخاربڼ
د ګــلا نو ټو لې پا ڼې به شی تو یی
که د ناز په سترګوو ګوری دلداربڼ

که څه هم لری خورا رنګین ګلان ډېر
کله ستا پشان لری رنګین رخساربڼ
تورباڼه دې دنرګس په ګل مې وژنی
محبت را ته کــړلی د ی د خدا ر بڼ
(فنا) شو ی د بنـــکلا په تما شو یم
ماجارکړی ستا له مخ نه دی هزاربڼ

سترو

را ښو د لی طبیعت را ته هنر دی
چه زرغونه د راستۍ مدام ثمر دی
د اخلاص و فا ثبات چه په کښې نشته
ځکه قامت کله قیامت کله محشر دی

چمن وایی

غوړولی چه مې شین بخمل څادر دی
هوار کړی مې خورانو ته بستر دی
لور په لوری لرم سور او سپین اوزیړ گل
زمرد لعل و مرجان زما زیور دی
چه سمسور گل وگلزار یم پسرلی کښې
خاکساری او تواضع زما هنر دی
ښکلوم به یې نازک بدن او پښې لاس
که په غیږ کښې زما پروت ښایسته دلبر دی
چه پایمال یم د خوبانو په قدم کښې
د خاین او ظالم سر مې تر نظر دی
باد راوړی د بېد یا دښت پیغامونه
یو (فنا) زما د زړه په درد خبر دی

PROPERTY OF ACKU 6185

د سحر نسیم ته

بلبلانو ته گلان واړه خندان کړه
باغ او راغ دخوشبویی سره پوشان کړه
د غوټۍ غوز ته د مینې ترانه شه
ورنه واچله صبر خیریې گریوان کړه

چلېد وسره تازه کړه د چمن ګل
دعیسی دم شه ژوندی مځکه بوستان کړه
د ګلانو وزمې وچ ډا ګو ته یو سه
په شبنمو یې اوبه ته یې ودان کړه
تا لید لی بها ر و نه خزا نو نه
له خزانه د ښایست خبر خوبان کړه
ا ې قا صد ه د مجنو ن د قبر سر ته
په صحرا کښې دلاله څراغ روښان کړه
دلېانو تنبلا نو قلمرو کښې
د جنبش او حرکت کاروان روان کړه
ته زوړ خیال او فکر وبا سه سرونه
د تازه تازه فکرونو جوړ طوفان کړه
مړاوی شوی رنځېدلی روح تازه کړه
د دردمندو زړونو دردا و رنځ درمان کړه
غو ټۍ و سپړه د زړونو ا ې نسیمه
په الفت او محبت یې ښه خندان کړه
رابېدار کړه وبښ لحلمیان خوب دغفلت نه
په تازه فکر ددوی د ماغ روښان کړه
د عبرت درسونه ور کړه له تېر ژوندنه
نوی کال شو نوی ژوند او کار اعلان کړه
نا پوهانو ته د پوهې پیغا م یو سه
دوی خبر په ژوند او حال ددې جهان کړه
د خوا را نو احوال یوسه دولتمن ته
بېایانو ته د دوی ژوندون بیا ن کړه
سترګې خلاصې کړه دښکلو او بدرنګو
په لیدلو کښې دحق بینا چشمان کړه

کړه سمسور د اتحاد میني ګلونه
معطره د وطن بڼ او بوستان کړه
ګلرخا نو ته غوټۍ دوفا یوسه
او تر سره د (فنا) دزړه ارمان کړه

☆ ☆ ☆

غوټۍ

نه یوازې بڼ کښې د بلبلو دلربا یمه
زه د خوږو شونډو او شره هم لږه آ شنا یمه
ډېر کوم نازونه په بلبل او په بورا باندې
مسته په نشه د غوړېدو کښې بې پروا یمه
پاڼې مې رنګینې او تنکۍ دي د رخسار پشان
زه د ښایسته مخ دلوی کتاب تفسیر معنا یمه
کله چه د ښکلو غوټۍ خولې ته نژدې کېږمه
زه د خوږو شونډو او د خولګیو تمنا یمه
نن مې پسرلی د رنګ او بوی دی خزانې ږمه
نه هومره مغروره لکه ښکلو په ښکلا یمه
نن یمه غوټۍ صبا به ګل او بیا به مړاوې شم
زه د زمانې وفا بقا ته په سودا یمه
لوی دفتر دیوان د اتفاق دی هره پاڼه مې
دامې معجزه ده چه په پټه خوله ګویا یمه
ډېر خمار نشه لری خندا دغوړېد وزما
څکه د خوږو رنګینو شونډو معما یمه
کله د شبنم میو ته جوړه میخانه شمه
کله هم د سرو شونډو پیاله کله مینا یمه
ژوندمې دلګیری ځګر خونې نه ترکیب شوی دی
اوس لا د مالیارنا محرم لاس ته په سودا یمه

کله چه نظر په بد نظر شم پاڼې پاڼې شم
زه ډېره معصومه پاك لمنه با حیـا یمه
شین بستر د پاڼو کښي او څانګو سره غېږ په غېږ
زه پرته په غېږ کښي د مجنون لکه لیلا یمه
مخ نه مې طواف کوی نسیم تر صبا ئن پورې
ناڅې راته ستوری د سپوږمۍ په تماشا یمه
زړه مې د (فنا) پشان زخمي زخمي په وینو رنګ
مه غولېږئ خلکو که ظاهره په خندا یمه

اغزی

ښه خوراك یم د اوښانو په صحرا کښې
قافلې سره د ناز نعمت کاروان یم
زه ګل نه یم چه بلبل پرما مین شي
د خنجر غوندې تېره ښو پشان یم
بېوفا حسن مې نشته چه شم مړاوی
نه پابند د پسرلی نه د خزان یم
کله کله او به شوی یم په وینو
ښه رنګین او تازه ګل د بیابان یم
د شهید زخم کفن ګناهم بېد پاکښې
هم د ګل بلبل دمینې ترجمان یم
زه د ګل آب وحیا ساتم په بڼ کښې
تېره توره مې په لاس ښه نګهبان یم
ځګر خون شم چه په لوخو پښو چو خېږم
د پرخون لاس ښکلولو په ارمان یم
د دې خاورې سره مینه لرم زیاته
(فنا) سترګو د دښمن کښې مغیلان یم

گــــــل

مخ گلابشونه‌ې غوټۍ اوسره رخسار گل
ستاپه مخ کښې مې لیدلی د بهار گل
چه امیل دې د گرېوان پرسینه پروت دی
ځگر خون شو له دې غمه دانار گل
گل اندامې خپله گل بې مخ د ی گل دی
خنداگل زلفې سنبل د نا ز رفتا ر گل
سور اوشین ا و زېړ په شنوپاڼو ښایسته ټول
هره خواکښې راشنه‌شوی دی بې‌شمار گل
رنگ او بو ی یې له خو با ښونه زړه وړی
ډ پــر خوبا ن لری د حسن خریـد ا ر گـل
دا د گــل پــه حــق کښې لــوی ستم جـفـا ده
چــه لــه ځــا نــگو ځینــې وشکوی‌مه الیار گل
چــه د رنــگ اوبــوی وفــا بقــایــې نشته
ځــگــه نــلــری خزان کــښې ا عـتـبار گل
چه په سموغر ودښت کښې غاټـول موج شو
د مـیـن د زړه د ا غونه شول گــلزار گل
د چشمانو په بادام کښې نرگس شین دی
د ا عجب چه ما لید لی د ی بیما رگل
تبسم ســره چــه شونـډې وغوړېزی
سوزوی می د سکروټو په انـگار گل
د(فـنـا) د پـاره سـتـا حسن بهار دی
له رخسارنه‌به دې جار کړمه هزار گل

د پسرلی گل

چه غوټۍ وه له نسیمه شرمیدمه
په شنو پاڼو کښې بلبل نه پټیدمه
د نسیم په تخنولو په خند ا شوم
د بلبل خوږو نغمو سره آشنا شوم
چه پیاله راته له میوه ك شبنم کړو
نو بلبل مې لېوني دعشق په غم کړو
چه سحر نسیم خولگۍ اخلی له مانه
شنبم و الوزي هوا ته لـه حیا نه
په نشه د پیغلتوب چه و غوړیز م
نو بلبل سره په مینه نه مړیـږم
پناه غواړم له ناپاکو ستر گو خارنه
لکه وځیږي چه تورخط له رخسار نه
غوړیدل مې د بلبلو ترا نې د ی
په کتاب کښې مې د مینې افسانې دی
ټول مرغان زما دپاره نغمې وایی
د خوښۍ غـزل دزړه ترانې وایی
زما رنگ بنایسته مخونو سره سیال دی
په ښه رنگ دزړونو وړل زما کمال دی
له وږمې نه مې ډیر ښه عطر سازیږی
په عطرونو مې خوبان واړه نازیږی
په ځېره کښې مې دښه حسن رازونه
زما زده ده له خوبانو ډیر نازونه

زما بوی زما سیرت دی‌ښه خوشبوی یم
زمارنګ زماصورت دی ښه خوشروی یم
غوږ په دل ز ما سحر کښې خند په دل دی
لوږمعراج مې په‌ویښتانو کښې تومبل دی
د ښایسته نجو نو او پیغلو د سر تاج یم
نه سینګار ته لکه ښکلو ز ه محتاج یم
دماغونو کښې مې بوی‌نشه پیدا کړی
د پېرخوبان‌مې‌دښایسته‌رنګ‌تماشا کړی
کله کله مې له نازه په‌ګرېوان ږدی
اوله‌خیاله‌کله‌زلفو کښې‌خوبان ږدی
کله پایږې پایږې شم د چالمن‌کښې
کله شمه دېښو لاندې په‌چمن کښې
کله‌واخلمه خولګی له‌سرو لبانو
کله واخلمه بلاد تور چشمانو
کله ظلم ماله بوټې نه جدا کړی
په‌بازار کښې مې‌پیسو باندې سودا کړی
لکه ښکلې ښکلې پیغلې چه خرخېږم
زه انسان‌نه یم له‌ننګه مړاوی کېږم
چه بلبل سره‌په‌مینه کښې رسوا شم
په‌خزان کښې پایږې‌پایږې له حیا شم
دبلبل سره مې ځکه وفا نشته
(فنا) کېږم په‌ښایست کښې بقا نشته

د بلبل نغمه

په‌عالـم کښې د ګل مینې کړم مشهوره
په‌مرغانو کښې له مانه رسوا نشته
د ګـلانو له ښایست نه مې عبرت شو
چه په حسن او جمال کښې وفا نشته
په صو رت یې مه غولېږه خـزانېږی
ګلالی مخکښې چه آب وحیا نشته
په ښه‌بوی عطر او رنګ و نه غولېږې
لباسی خلکو کښې صدق و صفا نشته
پروانه‌د ګل طواف کړی شربت‌اخلی
زمانه کښې بې مطلبه آشنا نشته
د شبنم غـوټې له را زه‌عبرت‌واخله
چـه دنیا کښې بې ژړا نه خندا نشته
اې(فـنـا) شاعره‌دا زما نغمه‌ده
زه‌تـل وایم چه دنیا کښې بقا نشته

دفواری ساز

ټیټ و پاس هسك و ژور به وی هر کله
څو دا مځکه دا آسمان او دا ګردون دی
د عـروج سره‌هـر ګوره تـنـزل شته
که‌آسمان‌ته‌هم څوك‌خیژی سر نګون‌دی

چه هر څومره ډېر ځکېږی پورته کېږي
د لوېدلو درد يې هو مره ډېر افزون دی
مدوجزر کښې مې ساز د زير او بم شته
بې ژړا نه خندا نشته دا قانون دی
په دې مرګ اوژوند پروا مه کړه شاعره
چه (فنا) نه وروسته خامخا ژوندون دی

باد

د بزګر غنم به بيل کړم له وښو نه
د کوڅو خاورې به پورته کړم هوا ته
زما ساز کښې ځانګې پاڼې وني نا څې
دا نغمه به غزومه ښېښوا ته
بې پروا يم حقيقت نه نه تېرېږم
د ماڼيو ما جرا وړمه بېديا ته
ما ليدلې ډېر عيشو نه بنې چرچې دی
د خانانو افسانې وايم ګدا ته
د خوارانو پيغامونه راسره دی
رسوم يې د بډای عشرت سرا ته
يم استاځی د يتيم کو نډې له خوا نه
د ژړا احوال به وو ايم خندا ته
د مخونو حجابونه نقابونه
زه به يوسمه د اتول ملې دنيا ته
د خوبانو په کاکل به ګوم لوبې
زه به لوځ کړم مه مخونه تماشاته
دا چه ډېر لرم قلوا د او زر تېرېږم
د (فنا) د شعر پيغام وړمه بقا ته

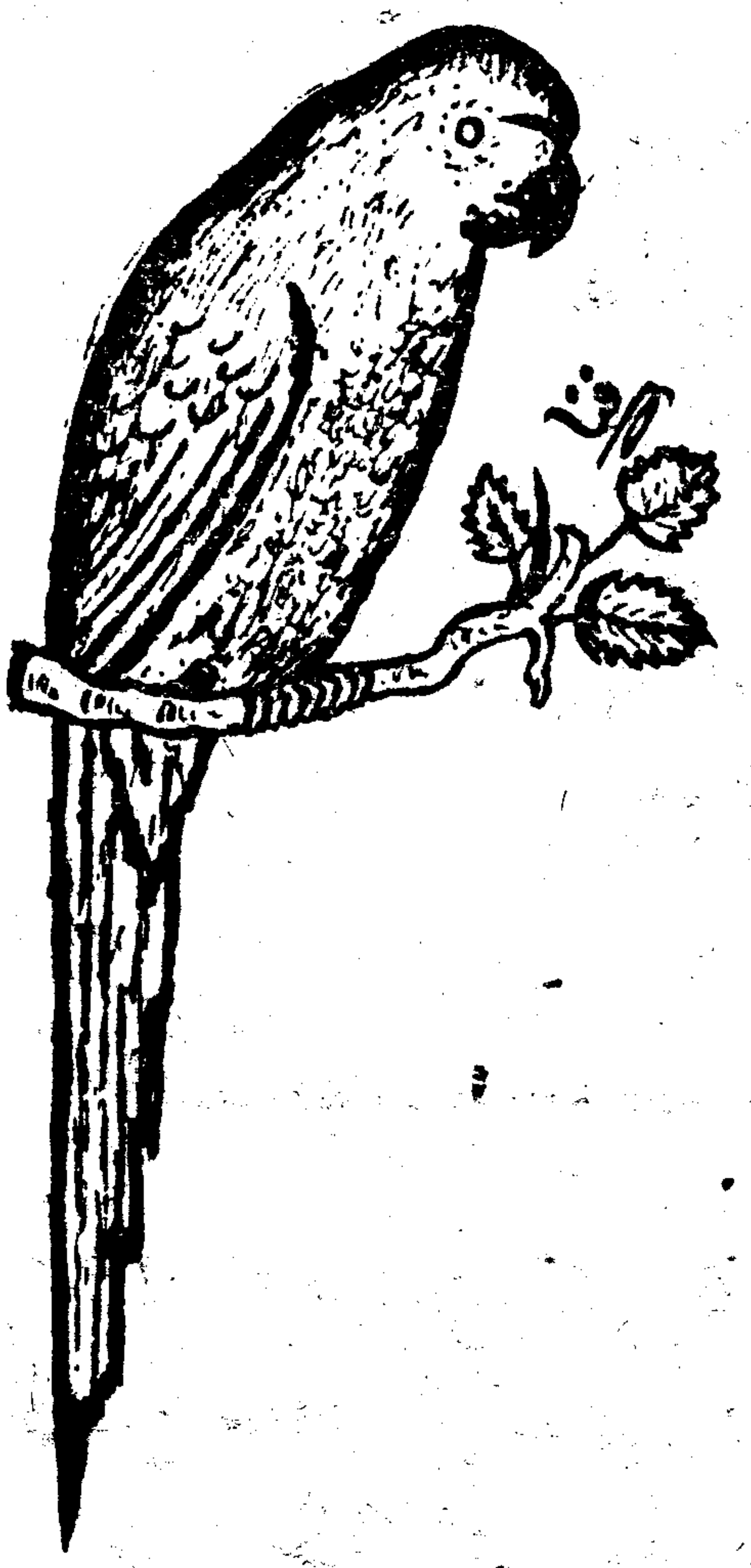

د توتي سندرې

بند یم قفس کښې انسانا نو سره
له آزادۍ نه زړه ناکام دی زما
داستعمار زندان بهٔ کلهٔ شي ورا ن
د خپلواکۍ نعمت مرام دی زما
بڼ او چمن می تل مدام یاد پېږی
زرغونې سروې تهٔ سلام دی زما
چه په قیمت د آزادۍ نه یی پوه
تا ته دا خوږ غزل حرام دی زما

د تربیې منطق ناطق کړمه ره
خوږ و نغمو سره کلام دی زما
چه بی تعلیم او جاهل پاتی نشیء
داشور فریاد سحر ما بنام دی زما
زه په تعلیم کوم خوږی خبرې
بی سوادانو ته پیغام دی زما
چه نصیحت کوم ناپوه ته (فنا)
سخنورۍ کښې لوړ مقام دی زما

څانګه

د ښکلا ښایست د پاره ښه خدمت کړی ☆ ګلالی ګلان زما ګلزار د پاره
پاڼه، ګل، لرګی میوه مې ګتوره ☆ شکوفه زما د بڼ سینګار د پاره
داغزی نښتر مې لاس کښې دی خوشکر
قدرت نلرم پرچا ګذار د پاره
که توتې توتې په تبر شمه خیر دی ✿ چه جوړ یږمه جګ دار غدار د پاره
چه وچیږمه پژمی کښې خدمت کړم ✿ د غریب د نغری انګار د پاره

دفطرت دتعاون اومرستې لاس يم
دمېو ؤ نعمتارم دخو ار د پاره
اې (فنا) ته همېه رازدښانګې پوهشه
پورته نکړې لاس دچاآزا ر د پا ره

دحباب خندا

پيدا شوی د څپو له انقلاب يم
په نړۍ کښې دژوندون په هيڅ حساب يم
حوصله مې ډېره تنګه ده ژوندون کښې
زه طافت دځپل سانلرم سيماب يم
ما توی زما بيېښه د څاڅکو تيزه
دنېستی په پيمانه کښې زوړ شراب يم
بې له مرګه مې خلا صون او چاره نشته
د ژوندون بېړۍ ګير شوی په ګرداب يم
اې زاهده زه هم تل مدام ثنا کړم
د عدم د خانقا منبر محراب يم
دايوه خند ا زما د ژوند تعبير دی
د دنيا وفا پايښت ته خوږ خواب يم
بې آبی مې په ژوندون کښې نه خوښېږی
نو دمرګ تلاش مې ډېر دی چه بېتاب يم
زړه مې، چوی چه دمظلوم ژوندون را يادشی
دظالم دکور پشا ن خراب يم
ما نه واخلئ د بقاعبرت درسونه
دژوندون دفلسفې بنه لوی کتاب يم
ای (فنا) زماخبرې معمادی
که دی نه يم پېژ ندلی زه حباب يم

شـــــنـــه پـــا نـــه

معرفی د لوی خښتن قـدرت د پـاره
یمـه ژبـه د ثنا صـفـت د پـا ره
غوړومه شین څادرخپل په اخلاص زه
د ښا یسته و نو ښکلا زینت د پا ره
چه و چیړمه د اور د و زخ ته لمحه
اوس چـه‌شنه یمه بوستان جنت دپاره
دڅادرلاندې‌مې‌سوړسیوری مدام وی
مسافر تـه څـو شیبو راحت‌د پـاره
پسرلی کښې مې معلومـه وظیفه ده
زه ر اغلی یم دکار خد مت د پاره
په لمن کښې ښې خوږې میو ې لرمه
انسانا نو تـه لـذ ت نعمت د پـاره
سمسور تیامـی نـتیجـه د اتفاق ده
لوی کتاب یـم دولس وحدت دپاره
پرده پوش یم د گلانو په چمن کښې
دحیـا ، شرف، نامـوس عفت د پـاره
رانه جوړه زیړه‌پاڼه شی خزان کښې
د دنیا دژو نـد (فـنـا) عبـرت دپاره

☆ ☆ ☆

د سیند د ځپو نغمې

زه ورو ورو قطرو ځینې پیدا یمه ✲ هم د اتحاد الفت معنا یمه
ځاځکوته مې مه ګورئ په کم نظر ✲ ویره و کړئ ما نه اوس دریا یمه
کله طوفاني انقلابي شمه ✲ وخت د سیلاؤ نو کښې بلا یمه
خپل هدف ته درومم عزم ټینګ لرم ✲ شپه او ورځ په چیغو واویلا یمه
لنډ منزل مې نه دی ځم بحرو نو ته ✲ زه د عظمت لویه د نیا یمه
ساز لرم سرود لرم نغمې لرم ✲ ژبه د فطرت یمه ګویا یمه
داچه ولې ما نه ګټه نه اخلئ ✲ زړه مې ډک له غمه په ژړا یمه
ځکه د دښت بید یا زرغونولای شم ✲ ښه نعمت دلوی ښښتن وریا یمه
سور زرغون شي بڼ او ګلستان په ما ✲ د ر ددبیا بان ته ښه د وا یمه
زه مستي جذبې دسمسورتیا لرم ✲ رنځ د شاړو ځکو ته شفا یمه
ژوند ښښې ذیرو حوته قطرې زما ✲ هم د وچ ډاګو نو مسیحا یمه
زړه کښې مې دمینې در ګوهر لرم ✲ وچو تورو خاورو ته کیمیا یمه
درس د ټیټ و پاس دی مد وجزر مې ✲ ساز د زیرو بم کښې په نڅا یمه
کار مې پرمختګ دی بیر ته نګرځم ✲ لو یه مد ر سه دارتقا یمه
وایمه سند رې د (فنا) د شعر ✲ ژ وند د سا کښا نو ته بقا یمه

زیړی ګلونه

معجزې ته خپل حیران یم ★ پسرلي کښې زه خزان یم
زه د شمعې د سرتاج یم ★ پتنګا نو ته معراج یم
کاپر ګل یم درپه در زه ★ پرستش کړمه د لمر زه
د ر نځور د درد شاهد یم ★ د مین د ر نګ قاصد یم
ښه روښا نه مې رڼا ده ★ که دچاستر ګه بینا ده
د ښڼ شم د ګلوبا غ یم ★ د غریب د کور څراغ یم
زه په تور و شپو چمن کښې ★ یمه بله ډ یوه بڼ کښې
د (فنا) د شعر لمبه یم ★ زه د سر و زرو ټو ټه یم

خوږ انار

 زه خپله پیاله کښې خوږ شربت لرم
ډک او زخمي زړه له محبت لرم
څوك ندی خبر دزړه په حال زما
سور په وينو ښه رنگين سيرت لرم
نوم چه مې ايښتلی په ميو ؤ کښې دی
زه د سرو د انو ښه جمعيت لرم
زه دانې دانې گلگونو او ښکو کړم
ځکه نو داغي داغی فطرت لرم
ډك چه مې زړگی دی له غمونو نه
زه دډکو زړونو مصيبت لرم
پوښ کښې مې ځان ښه په آب ساتلی دی
زه له زمانې ځينې عبرت لرم
ځان مې پټ ساتلی په پردو کښې دی
نه يمه بې شرمه ځان له پټ لرم
ظلم په مظلوم زخمي ځګر کړمه
زه بې رحمو زړونه شکايت لرم
پوه شه اې (فنا) زما د زړه په راز
راز مې خپل ساتلی خوږ طينت لرم

مڼې ته

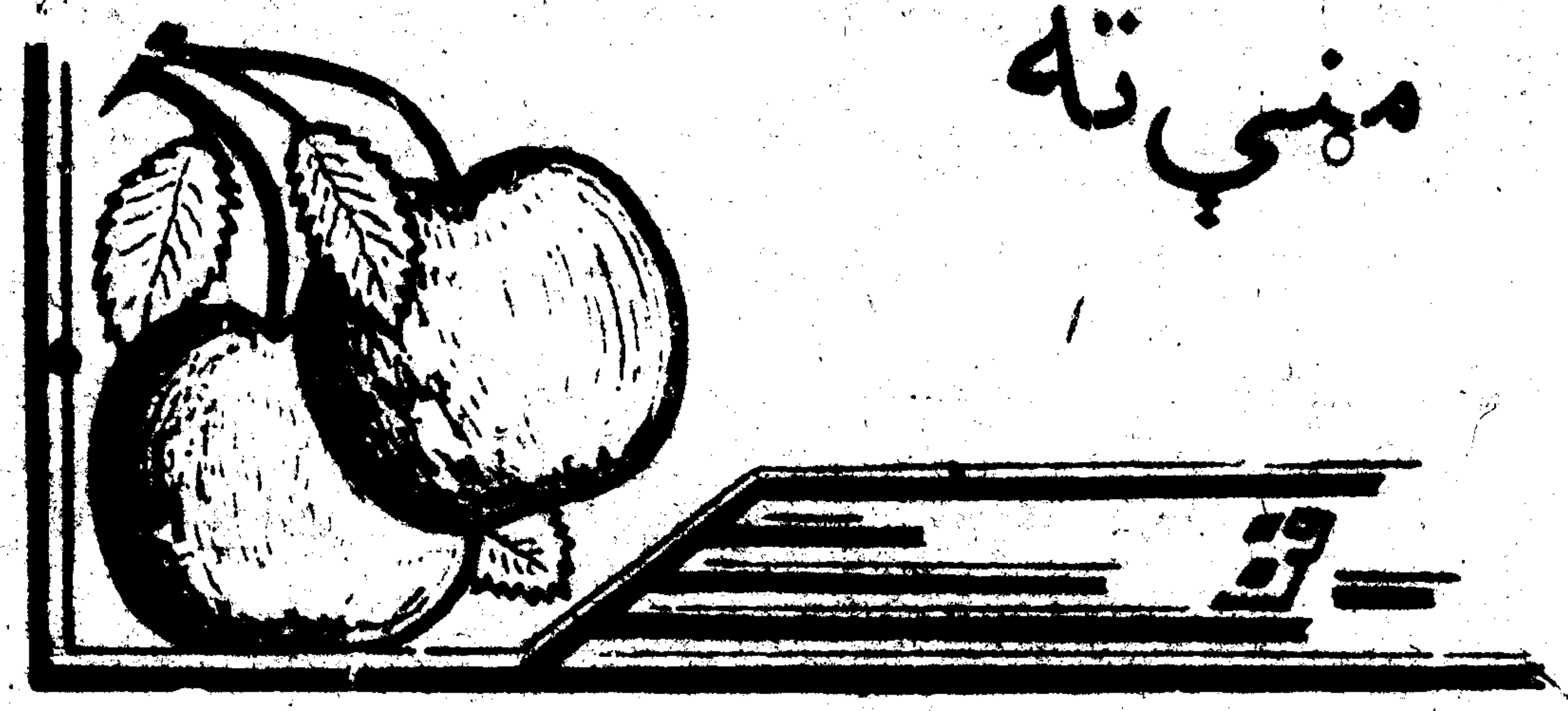

زن مې بیا دخولې او بهخوږې خوږې شی
چه په زړه د استا شیرین خوند ای مڼې شی
جوړ وی جشنونه بڼ کښې شګوفه ستا
هم منظوره خاص وعام ته ده میوه ستا
خوږ رنګین او درد لمند زړه لرې شفایې
چه د زړو نو تقویه ته ښه دوایې
د ورنګې ستا لری د پرې معنی ګانې
د شاعر په یاد وې ماجرا ګانــی
د شاعر دزړه پشان ګلګون پر خون یې
درنځور شاعر پشان زیړ وزبون یې
په ظاهر که یې دور نګه زړه دې سپین دی
ښه دی پېژنم باطن دې در شیرین دی
ستا په رنګ کښې د خوښې او غم تفسیر شته
ستا په غبږ کښې دعاشق معشوق تصویر شته
کم خونې له لاسه زیړ دی نیم بدن ستا
دمظلوم په وینو سور ښکاری کفن ستا
زیړه خوا دې د یتیم مخ بیو زلی
ګلالی مخ دې رخسار د ناز ولی
بدایانو نه زیات ښکاری را ته ننګ ستا
چه غافل له دی خوار انو نه زیړ رنګ ستا

کم دې نشي دا ښکلا او خو شبويي ستا
تل مدام دې وي مېو ۇ کښې سرخ رويي ستا
شرق و غرب یا ورځ او شپه تیاره رڼا ستا
د شاعر نظر کښې لمر، سپوږ مۍ دنیا ستا
که خوا رانو ته په لاس شي مربا ستا
په زړه پورې خریدار به وی (فنا) ستا

سپین زر

د ښې گله رښتیا چه ته سپین زر یې
چه د تورو خاورو سپین ښکلي ثمر یې
زړه دې چوی ځکه له ډېره بې صبرۍ نه
زمونږ مړی کفن نه درلود خبر یې
د خوارانو بېا یا نو پرده پوښ یې
د پاکی مظهر یې ځکه تاج په سر یې
پاك لمنه یې ظاهر باطن دې سپین دی
چه د ستر پاك لمن او سپین څادر یې
چه لباس شي درنه جوړ درازهمر ازشي
بیا د سپینو اندامو نو خوږ همسری
د سپین زړی خواردتن سپینه خامتایی
د سپین سر و سر کښې سپین ښکلي څادر یې
چه د ژمی سړو شپو کښې واورې اوری
د خوارانو بېوزلو تود بستر یې
خو افسوس چه زمونږ له لاسه ځې ارزا نه
چه وطن ته بېر ته راشي نو سره زر یې
زمونږ د مړی او ناموس کفن ټیکر یې
د(فنا) دسترگو تور او دزړه سر یې

کیمیا بوټی

یـو سپین زیری بـوډا ډېرضعیـف نـا تـوان و
د طمـع سره ژ و ندو ن ورتـه ډ ېـر گـرانو
د اغـزی د بـنـت و بیدیـا سـر ه یـې کـارو
تل مدا م به د سپیـن زیـری دا روز گـا ر و

ا صطـلا ح سر ه بـو ډ ا با به خار کـش و
غیر تـی و بـا هـمـت ا و زحـمـت کـش و
لور او پری یـې را واخیست لا ړ بېدیـاتـه
یـوه ورځ بـو ټو اغز و پسی صـحـر ا تـه

په بېدیـا کښی بنه گرمی وه سـره غـر مـه وه
کانی بـو ټـی خـا وره مځکه بنه تـو د ه وه
ځوځ اغزی بو ټـی یـې ور ټـول بېدیـا نـه
یـو لوی پیټی یی را جو ړ کـه شا و خـوانـه

له ډېر کـار او گر ځېد لو نه ستو ما ن شـو
د ځوا نیـې قو ت او عمر په ار مـا ن شـو
دپـیـټی سیوری تهکښینا سـتـه ستومـا نـه
پیاز سکـړ ك یی نـو ش جان کهښه پر یمانـه

د ا غـز و پـیـټی پـه شار هـی شـو بنـا ر تـه
ما ز یگر سترِ ی ستو مان ر ا غـی با ز ا ر تـه
پـه پیسو یی ا غـزی خر څ کـړه یو دو کا ن کښی
بر یالـی شـو د هـمـت پـه امتحـا ن کښی

دې بو ډ ا ته هـر اغـزی شـو کیمیا بو ټـی
د هـمـت پـه بـر کـت د طـلا بـو ټـی
د (فـنـا) نظر کښی کـا ر زحمت طـلا ده
هـر اغـزی و ۱۰ بنـه او بـو ټـی کیمیا ده

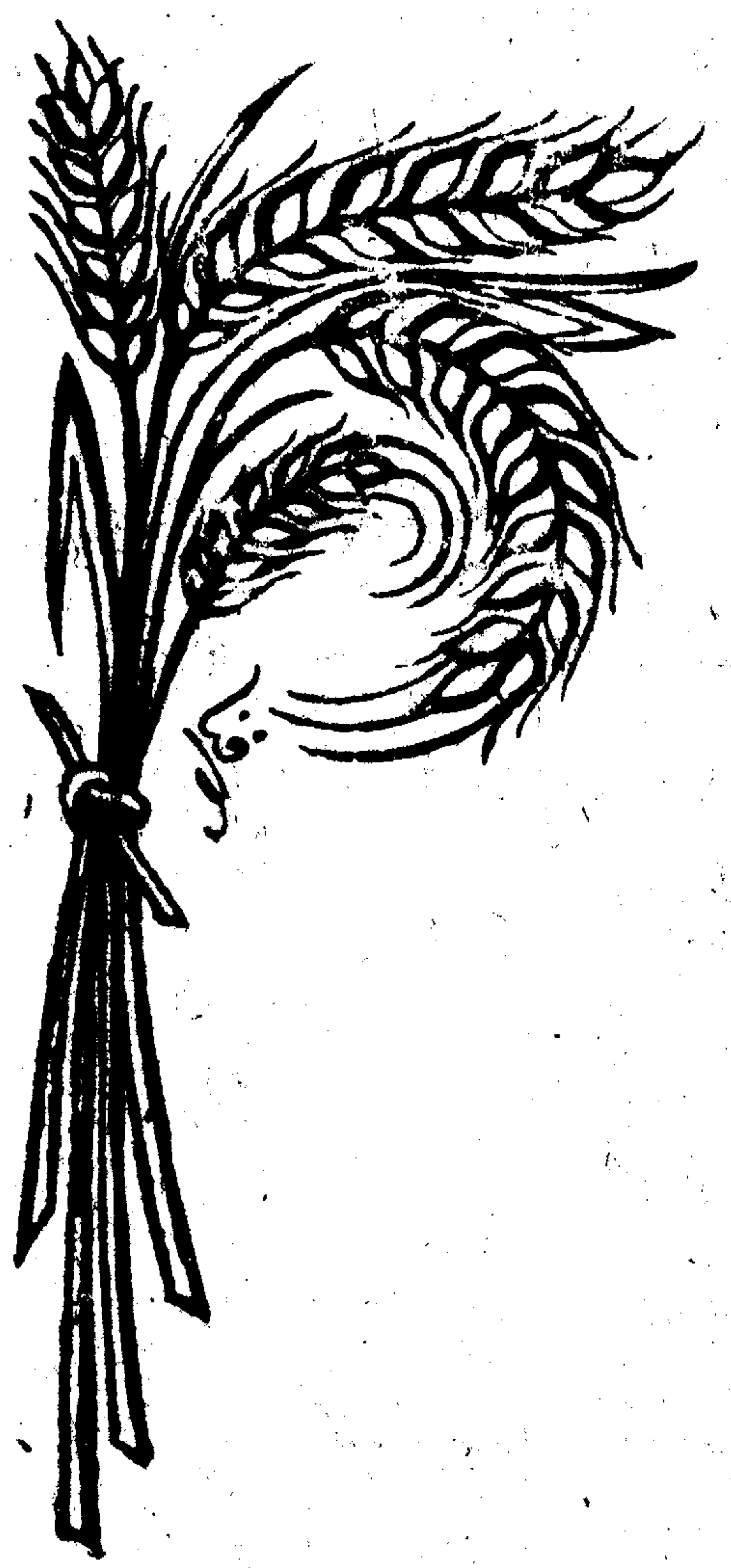

دغنمو وزی

د جنت د بنکلې ونې خوږ ثمر وم
د دنیا له شر و شور ه بې خبر وم
د شیطا ن په شـر اخته بشر آدم شو
چه دادومره سر گردان پـه ماعالم شو
د دانو د معما مې دا تعبیر دی
چه انسان د نفس په لومه کښې اسیر دی
کرل شوی زه په لاس د یوبزگریم
زه د گرانې خاورې پاك او گران ثمریم
په سختۍ خوارۍ تو دوخه کښې د لمر بیا
رېبل شوی یم په لوردخوار لو گر بیا
د غـذا پـه نامـه هـر وخت مکر م یـم
دسترخوان دخوار بډای کښې محترم یم
بیاد فخر تاج په سر کښې د امیر شوم
په بې طمعه او پاك لاس د یوفقیر شوم
سلطنت کښې بنکلی تاج زه دباچایم
په غربت کښې زه روزی د خوار گدایم
زه هم خاورنه پیدا یم چه ممتاز شوم
د شاهانو د سرتاج او سرفراز شوم
چه منظور د ټول جهان شومه خاکسار یم
دانسان خـد مت کـو مه چه تـاجدار یم
بې نشان به (فنا) در کړی نشانو نه
که بشر دپاره و کړې خد متو نه

د مچمچی ناره

د هر نېش د پاره ځان له خاصيت دی
نوش زماپه نېش کښې ايښی طبيعت دی
د مونږی رسېږی زيان دخير خواه ګټه
د لړم چيچل زما شيرين فطرت دی
سودوزيان د ی د نيت پو رې تړلی
نيك او بد دې د عمل دوزخ جنت دی
حداىکه څه هم دی دتولو خونظر يې
په مسلم رحمت کافر باندې نفرت دی
دباران څاڅکی په هر ځاى کښې يوشان وی
د لړم په نېش کښې زهر زما شر بت دی
د هر طعم په طمع مه او سه چه خوږوی
تريخ او تر يو مى خوش يې خونده هم لذتدی
نفس مې پاك دی له مرداروچه ګبين کړم
ماد ګل په عطر وکړی قناعت دی
په اخلاص مونږ وفاداردخوږ نظام يو
خپل باچا سره مو مينه محبت دی
که خپل حق او نيك مرغی غواړې تلاش کړه
دز حمت غيږ کښې آرام کړ ی راحت دی
ا تفا ق نه مو ګبين د ی پيدا شو ی
که هوښيارېي تا ته لوی درس دعبرت دی
دژوندون معجون له غم خوښی ترکيب شو
ځکه تريخ دی مرګ که څه هم حقيقت دی
چه ترخې خوږې خبرې تل مدام کړی
پښتنو ته د ا (فنا) هم غنيمت دی

چینه

داخلاص او صفا جام کښی خوږ شربت یم
زه په‌دښت‌ږېد یااوغروکښی‌لوی نعمت یم
ډیرمې خو ښ دی د منګیو قطارونه
محوه کړ ی یم د پېغلو سنګا رونه
له رڼو خوږو او بو ځینی ډك جام یم
د خوبانو ښه همراز سحر ما ښام یم
شاوخوا کښې مې، د ښوپېغلونخاوی
د خوږو خوږ و نغمو خوږه غوغا وی
پېغلی ګوری مخ‌زما په هنداره کښې
زه ګومه تما شی دې ننداره کښې
چه په سرو شو نډ ولا سو مڤا بله شم
بیا نو ډکه د شرابو سره پیاله‌شم
زه د دوی د غېږ تصویر په غېږ کښی اخلم
د ګږو زلفو ځنځیر په غېږ کښی اخلم
ښکلوم زه تل رنګین رنګین لاسونه
لندوم ښایسته مخونه لباسونه
عاشقانو ته ښه ځا ی د انتظار یم
مینانو تو محل د پاك دیداریم
اورېدلی مې رازونه نیازونه
مالیدلی یارانې او ډیر نازونه
غاړه کېږی زما غاړه کښې یاران تل
مروراو پخلا کېږی مینان تل
ډکو ی چه په نخرو نخرومنګی خپل
زما خوله‌اوبه‌ ا وبه شی خوږم زړ ګی خپل
مانه لاړه شی پرمایې پروانشته
ای (فنا) په زما نه کښې وفا نشته

منګی

چه له چینی نه ډکوی په نخر و یار منګی
نو ځای لری که چیری وکړي افتخار منګی
ته چه له نازه د مین په مرګ پروا نلرې
څنګه دې ایښی په تندی باندې دا خوار منګی
شوم د غمونو سره غېږ په غېږ له ډېره غمه
نن چه مې ولیده په غېږ کښې د دلدار منګی
اې عزیزانو که زه مړ شوم زما په قبر کښېږدئ
یوه ټوټه د لحد نښه په یادګار منګی
خود به یې پېغلې په تخرګ یا په تندی ګرځوی
د تواضع په اور چه وسوزېد ځکه خاکسار منګی
او ښکلې یې تویې شوې د پېغلې د سینې له پاسه
لږ معلومېږی محبت کښې ګرفتار منګی
دې نه خبرؤ چه خوبان بې په تندی ګرځوی
نو ځان ستی که د سکرو ټوټه انګار منګی
د سپینو لېچو په غاړه کښې د پر عیشونه کوې
د زړه منګی دې راته مات که پدې کار منګی
زه د یوې تراخې خبرې په ارمان پاتې یم
ته ښکلوې سرې خوږې شونډې وار په وار منګی
پېغلې مدام څکی په سرو شونډو ستا له خولې نه اوبه
نو د شرابو پیمانې دې تا نه جار منګی

زه دپستو نریو ملاؤ ډیر هوس لرمه
کاشکې زر خاوری شم چه جوړ کړی را نه یار منګی
هر ما ز یګر دمستو پیغلو قا فله کښی (فنا)
بخت و طالع ته ګوره ځنګه شو سرد ا ر منګی

طبی نباتات

بیشکه لوی خښتن مو ډیر کریم دی ✦✦ دی حقیقی شافی او لوی حکیم دی
بې او چمن کې جوړ روغتونو ګوره ✦✦ دښت وبید یا کی درملتونو ګوره
په ځینو بو ټو کښې تاثیر دشفا ✦✦ ځینو ګلا نو کښې اکسیر د دوا
جام دګلونو کښې شهدو نه پراته ✦✦ داغزی نیشکې هم زهرونه پراته
په تورو خاورو کښې کیمیا وګوره ✦✦ په هریو بوټی کښې د واو ګوره
دطبیعت غیږ دې روغتون دی فنا ✦✦ چه مرګ علاج ستا دژوندون دی فنا

چرس

د ګلو بوی مې خما رونه لری ✡ عطر مې ز هر آزا ر و نه لری
مضر یم ژوند او دصحت د پاره ✡ دښمن دننګ او شجاعت دپاره
زه دخپل دوست سره دښمن یم مدام ✡ هریو آشنامی زر خرید دی غلام
زه عقل و ذهن د جنون د پاره ✡ بربادی غواړم د ژوندون دپاره
مانه پرهیز و کړی ءمضر نبات یم ✡ دژوند دښمن دبد بختی ممات یم
راشه که غواړې ننداره تون وګوره ✡ د لیونتوب دژوند افسونو ګوره
زه په لوګی کښې ډیر کیفونه لرم ✡ هره غوزه کښې عا لمو نه لرم
چرسی پرواز کړی اندیښنو کی زما ✡ سپوږمی ته خیږی په نشو کی زما
ډیر و فاداره عملیان لرم زه
(فنا) لیلا یم لیونیان لرم زه

یو وزی انگوریم

یو وزی انگور یم نمونه د جمعیت یمه
ډېر خوږ اتفاق لری دانې زما ملت یمه
ډکه پیمانه زما د مینې له خوږو خینې
تولوته منظور د شیرینۍ په برکت یمـه
بې مـې میکده ده دشربت ډکی پیا لې پـه‌لاس
ډېر ښه خوږ شربت لرم ساقی د طبیعت یمه
ډکه ده ښیښه زما خمار مستی او کیف ځینې
لویه مدرسه دکائناتو د عبرت یمه
ډوب به‌شي سیلاب کښې دخمار او د نشو زما
زه په مدو جزر د او بو کښې کیفیت یمه
تېرشه له خودۍ ځینې که غواړې معجزې زمـا
اوریمه اوبو کښې دمستۍ سوړ حرارت یمه
کیف مې جوړوی وحشي حیوان اهلی انسان ځینې
یو څاڅکی اوبه لرم خو هومره لوی قدرت یمه
پاک ندی انسان چه جوړوی له مانا پاک شراب
اصل زما پاک دی دپاک خدای ښه خوږ نعمت یمه
جوړه میخانه اوخمخانه مې دزاهد کړه
زه هم یو مخلوق دپاک څښتن یم عبـادت یمه
ښه په صدق خدمت کوی مېوه مې انسانانو ته
زه شیرین ثمر دکار زحمت اوزراعت یمـه

هـلـه‌په مزومزوخوندونو (فنا) کېږمه
کله‌چه‌دسرو شونډو و پیاله کښې خوږشربت‌یمه

دام او دانه

دخـیـالـونـوپـسـرلـې وبـنـه هـوا وه
شیـن چـمـن بـڼو بوستان لویه فضاوه
په دې بڼ کښې‌ښې‌مېلې‌چرچې یاران و و
ښې مېوې خـوږې اوبه هر رنګ ګلان و و
یومارغه و په دې بڼ‌کښې ښـه خوشحا لـه
دمـاڼـې پشان یې ونـو کښـې وه جا لـه
بوټـې غوښـې به ددې مـارغـه خـوراك‌و
خـوږې‌سرې ویـنـې اوبـه‌دده‌دڅښـاك و
دامارغه به ګل خوږې نـورې دانې هـم
بدلو لـې بې دخپل بڼـو جا مې هـم
یوزیرك صیاد راپېښ شو په دې بـڼ کښې
د مرغانو دام یې کېښود پـه چمن کښې
له قضا نـه د ا مارغه په دام کښې ګیرشو
د صیاد سره قـفـس کښې بـیـا اسـیـر شو
د ا مارغه‌نه و خایـن او رشـوت خـوارو
دده بـڼ مـاڼـې ژوندون حـرام مـردارو
دا دانـه د خـیـا نـت رشـوت دانـه وه
دخـایـن دښـکـار د پـاره بهـانـه وه
دا صـیاد نـه و قـانـون او عـدالـت و
دا قـفـس نـه و زنـدان او اسـارت و
نه دانـه وه اې (فنا) نـه دام حلقـې وې
د خا ین په د واړو پښو کښې‌زولنې و ې

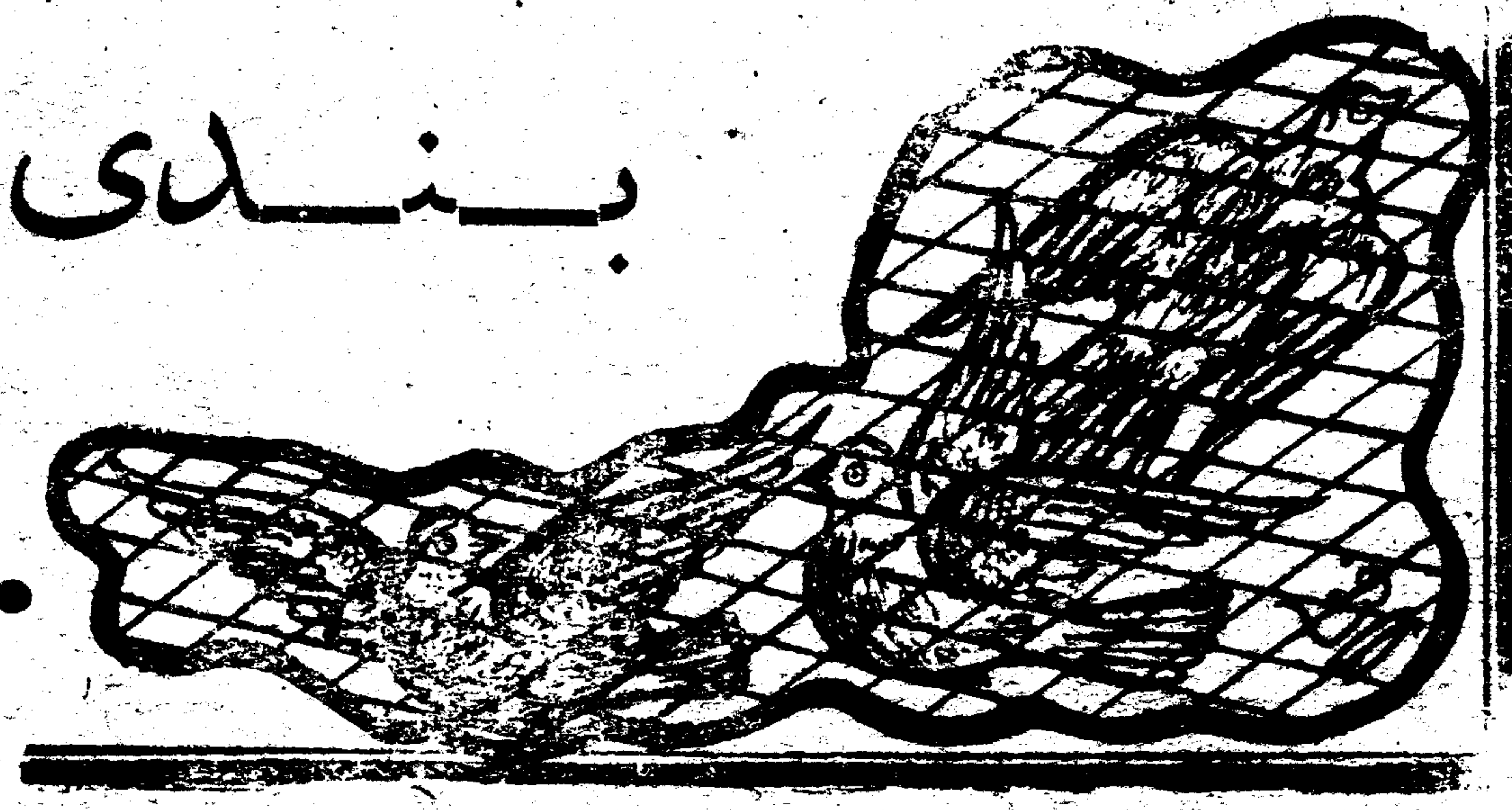

بندی کوتره

چه ستا د پښو د زنګ آواز واو رمه
د زولنومې شر نګهار یاد یږی
ته هم بندی یې دانسان په‌لاس کښی
ځکه خو نخواره استعمار یاد یږی
خدایږ و کوتره ستا د حال په لید و
په جېلخا نو کښی مې احرار یادیږی
چه واورم ستا خوږ روح پروره غمبر
د محبو بې شیرین گفتار یا دیږی
چه ستا رنګینې ښکلې ښې ګورم
نومې د ښکلی یار سنګار یادیږی
چه‌نوم‌دې واخلم اې نېك مرغه مارغه
د آزادۍ رو غې ر و یبار یادیږی
ته مې استا ځی شه پیغام مې یوسه
چه د (فنا) خوا خوږی یار یادیږی

داوریا زمزمه

سپینه واوره (فنا) سپین او یاسره زروی
خوږلی طوفان سیلاب ،خطر ، ضرروی
دباران څاڅکی دخدای رحمت باله شی
څـه چه اوری خدای به کړی مقرروی

داهم یو خیال

په مستو میو مسته مستی سره پیداشی
یوشین چمن ته راشی او شنه شی په خنداشی
وفا په وعده وکړې زما د زړه طبیبه
رنځور د انتظارته د درد اورنځ دواشی
کزې دګلو خانګی داستاپه احترام شی
ګلرخې ته مشغوله دګل په تماشاشی
دګل د بوټو شاته ما ځان وی غلی کړی
ناخاپه زه پیداشم لز شانتی وارخطاشی
باطن کښی بنه خوشحاله ظاهر کښی لز ملاله
په نازاو په غرور ډېر زما لوری ته راشی
ته وګورې سپوږمۍ ته زه وګورم ستا مخ ته
زه هم په تماشاشم ته هم په تماشاشی
زه هیله دربنکاره کړم ته ډېر وکړې نازونه
یو څو شیبې جنګی شی یو څو شیبې پخلا شي
حیران شم چه داځنګه یو ځل شی مهربانه
ستم ځینې جلاشی وفاسره آشناشی
د مینی په دنیا کښی سلطان او ملکه شو
خمار له بې خوبۍ نه رنګینه له حیا شی
سر کښېږدې زما غېږ کښی تسلیم دپاکی مینی
له سره ترقدمه یوه ټوټه وفاشی
ګل توی شی ستاپه غېږ کښی له اوسی زما په غېږ کښی
زه ستاد عشق (فنا) شم او ته راته لیلا شی

میوه

دبادام په خېر سورې ړوندبه دی
هغو سترگو کښې چه شرم‌وحیا نشته
د کور په کور کښې جوړ شیرین‌محفل دی
خو یاران د زمانې کښې وفا نشته
د گېلاس گېلاس کښې ښه خوازه شربت شته
خودزړو پیاله‌کښې صدق و صفا نشته
د فلك له لاسه شین دناك غمناك زړه
چه د نرخ بازار کښې‌ولې بقا نشته
د سرو شونډو په عناب صفر اما تېزی
دمین تندې‌ته بله‌دوا نشته
بهی نلری زېړ رنگ ستا اې رنځوره
ناك مڼه د مخ اوزنې (فنا) نشته

دپښتونخوا دغرونو آواز

زېړو سرو گلانونه لمن کښې گلستان لرو
ډېرښه رنگین‌بڼ یونه مالیاراونه دهقان‌لرو
ښی.ښې منظر ې شنه چمنونه اوباغونه‌ډېر
شاو خوا دروکښې دریابونه مست روان‌لرو
غټې جگې ونې ځنگلونه بوټې هررقم
گل لرو اغزی لرو غاټول او ارغوان لرو

دوبی کښې هم واورې وی زمونږ په جګو خوکو کښې
ځکه پسرلی کښې مونږ هم ژمی هم خزان لرو
روح تازه کوی مدام هوا دسردرو زمونږ
پیغوندې ښې پاکې اوخوږې اوبه روښان لرو
هر کله وی خلاص زمونږ دمینې غیږ کیږ دیوته
هم د مستو پیغلو ښو ځلمیانو ډیر خوبان لرو
لوی لوی ګړ نکونه مودعزم او ثبات ښې
تل چه کوی لوبې د شاهین سره زرکان لرو
ډکه له هیبت و پرې نه هره مغاره زمونږ
پام کوه غلیمه چه زمروغوندې غرڅان لرو
ینو د زمانې دتغییر او تحول شاهد
زړوکښې حکایات اوروایات ګوره بې‌شان لرو
ډیرې حادثې ماجرا ګانې مولیدلی دی
ډک د زمانې د تاریخو نو لوی داستان لرو
تیزې موټر اوسه دی رنګینی د غلیم په خون
خاورو لاندې ډیر دوطن لارکښې شهیدان لرو
ډک له‌سر لوړی او افتخار ځینې تاریخ زمونږ
هرې تیزې شاته مرچلونه نما یان لرو
ننګ او غیرت روزی شامدام آب و هوا زمونږ
تاج یو مونږ د مخکې ننګیالی خلمی ځوانان لرو
درس د عظمت شان وشوکت دی جګواله زمونږ
نه یا ستو مغروره پزسر لاره د کاروان لرو
کله به تر سره شی آرزو هوس ارمان زمونږ
زړوکښې ډک کانونه‌دیاقوت او د مرجان لرو
داچه اوس د شعر په خوږه ژبه ستا یل شوی یو
مونږ ځکه (فنا) دردمند شاعر او ترجمان لرو

خـــــاوره

توریمه په رنگ خو سره لعلونه سره گلان لرم
غیږ کښی د شیرینې او لیلا پشان خو بان لرم
یوسر کښی مې بې بوستان اوشنه شنه چمنونه دی
بل سر کښی مې وچ دښت وبېدیا او شاړ ډاگونه دی
ځان که دې لږ خوار کړ زه به جوړ درته گلزار شمه
زه که دې له یاده ووتم نو بـه خار زار شمه
لاس دې کړه تنها کې ځان خولې چه زه آباد شمه
وکړم پر مختګ نړۍ کښې د پر په ښه نوم یادشمه
سر له مانه جار کړه ومې ساته له دښمن ځیغې
لاره کښی د ننگ ناموس وپر پزه مه کشتن ځینې
مـانـه پیدا شوی یــې (فنا) زه ستا جو هریمه
مـاتــه کم نظر مه کوه گنج د سیم او زریمه

تیزه

دخوبانو زړه په ما باندې تشبیه شی
لېونی قیس ته باران زما لیلاده
چه په سرو وینو گلگونه شمه هله
له گوهر اولعل نه جگه زما بهاده
دوطن په خپواکی کښی لرم برخه
مجاهد د پاره جوړ سنگر زماده

د خوارانو حال ته ځير شه اې بډايه
چه يې ستاپه‌دروازه کښې شور غوغاده
که نه ستامانۍ به رنګه کړمه پوه شه
چه ولاړدې دمانۍ تاداوپه‌ماده
زه په تله کښې مقياس دکم او زيات يم
حق باطل کښې عدالت زما معناده
زمرد لعل و ياقوت زمانومونه
زماغيږ کښې لاجورد او هم طلا ده
(فنا) واخله مانه‌ډير بنه کلک درسونه
چه پوهه مې د ثبات عزم دنياده

کوچۍ

له‌حيااوشرم‌و‌نازه ډکه پکه
لکه ناسته چه‌وی ناوې په ډولۍ کښې
دکميس پاولۍ يی ستوری مخ سپوږمۍ وه
ځلېده اوبرېښېده توره کېږدۍ کښې
يابی‌وربخ دتورګاکل په‌مخ خوره شوه
يابه‌وه کېږدۍ رڼانه دې سپوږمۍ کښې
بې حياوزمه به‌ورغله کېږدۍ ته
ځان بی واچاوه دناز غاړه غړۍ کښې
په زړګی کښی يی اوربل دپېغلتوب‌و
ناقراره دځوانۍ په بی صبرۍ کښی
د هوس هيله ارمان سره مشغوله
تاوېده را تاوېده به په مستۍ کښی
شوه ناڅاپه د (فنا)له خيا له پټه
دکېږدۍ پرده يی‌ولوېده سېلۍ کښی

آسمانی پیغله

★ ته دشیی ★ ناوې یی دې لویی ★ فضا کښې ★
را روانه یی په ناز ★ ستورو نخا کښې ★
لکه نجل ★ په ناز غرر و او ★ په نخرو ځی ★
شه سنګینه په تکمین او په ورو ★ ورو ځی
★ هسی ★ ښکارې ★ د شا ★ عر دخیال نظر کښې ★
لکه پیغله چه سنګاره شی سره زر کښې ★
خوارغریب ★ شاه وګدادی ★ خریدار ستا
نه ولور دی پاکل ★ شوی نه رو یبار ستا ★
کله بدر ★ او محاق کله ★ هلال شی
★ یا د سپین ★ مخ تورو وروځو ★ په مثال شی ★
د محاق څادر نه نیم مخ ★ را ښکاره کړې
★ لکه ★ پیغله پلو ★ لاندې ننداره کړې ★
د خمار او کیف ★ نه ډکی تما ★ شی ستا ★
خورې ★ بحر وبـر فضا کښی پلو ★ شی ستا ★
کیفیت د پاکی ★ مینی ستا ړنا کښی ★
★ د ښایسته حسن ★ جلوې ★ دې تماشا کښی ★
د خوبانو ★ په مثال کله ګېدای شی ★
د دلبر سره می سیال ★ کله ګېدای شی ★
★ نه دې ★ پوزه نه دې ★ غوز ★ نه دې شین خال شته ★
نه دې یارغوندې ★ ښایسته ★ ښکلی جمال شته ★

★نه دې سرې سترګی★خمارې نه سور★شال شته★
نه★دې نازاو★د ګزو ګتو★کمال شته
خو★بیا هم د یار★تسل کړم په★دیدار ستا
د زړه★چاك ګنډم★د وړانګو په★هر تار ستا
نه ظالمه★ستمګره★نه خو★نکاره
له خوبانو★ځیني ډېره★و فا★داره
د فراق شپه★کښې دې وړانګې★سرې لمبې★دی
★پلوشې دې زخمي★زړو نوته★برچې دی★
دو★صال دشپې★څراغ تر★صبحدم یی
دمینو★پاك محرم★همراز★همدم یې
اې دښه★حسن او★رمز و راز★خاوندې
اې دکیف★الهام تاثیر★اعجاز★خاوندې
معجزه دې★رابنکاره★شق القمر★کښې
ننوتې یی★ګریوان د★پیغمبر کښې★
★ستا له نوره★ډك د میو★پیمانه شی★
ستو★ری ستا د★مخ په شمعه★پروانه شی
ډکوې★د خیبر★لار سپینو★شید ونه
جوړ★وې د کیمیا★بوټی له★اغزو نه
تا لید★لی دمستا★نو پیما★نی دی
تا لیدلی★د ځوانانو★جیل خانی★دی
تا لیدلی★په سرو وینو★شهیدان★دی
★تا لیدلی★مظلومان او★ظالمان دی★
کله★پټه شی★د وریځو په★څادر کښې
یا★غاړه شی★د ناروغ سره★بستر کښې
زیړه★ښکارې★د شړشم دګلو★باغ یې
د غریب★د لار د خوار★دکور و★څراغ یې
ستا څراغ★د مظلومانو★سره مل★دی
★ستا رڼا★کښې نه رهزن★شته او نه غل دی★

اې سپوږمیه ته دسپینو زرو جا م یې
دغریب بله ډیوه تیاره ما ښا م یې
په یوه سترګه ټو ل ګورې یې حق بینه
ځکه یې د ټولو زړو نو کښې شیر ینه
دمجهو لو موهو ماتو لوی جهان یې
د بشر له شره اوس لز په امان یې
شرق و غرب سره آ رزو ستا د و صال شته
ستا په سر نړۍ کښې شور او قیل و قال شته
اې سپوږمیه څوار لسمه شپه دې ستاوی
باوفا څوارلس کلنه دلربا وی
د نسیم د چلېد لو خوږ آواز و ی
په سا حل کښې داوبوخوندو رسازوی
نه جفا ژړا بیلتو ن نه انتظاروی
نه سوداغم اندېښنه وی نه ا غیار وی
پسرلی وی نیمه شپه وی او (فنا) وی
پاکه مینه کرشمې وی ناز خنداوی

او ر بشې

زه بېشکه دغلو د ا نو امیر و م
چه خوراك د هر مسکین او هر فقیر وم
مدر سه دپند عبرت مې افسانه ده
معما د قنا عت ز ما د ا نه
دانسا ن د نفس د پاره لوی غلیم وم
حیوانی شهوت دپاره لوی حکیم وم

ډیر توپیر دی پید اشوی په جهان کښې
حیوانی فطرت غالب شو په انسان کښې
زه پخوا و مه خو راك د ا نسا نا نو
خوروی مې اوس انسان په بو دګا نو
دغوایانو دپښو لا ندې یم غوبل کښې
اوس د خروتوبره کښې پروت یم هر غوجل کښې
زماشر ا ب پیری کا فر په سیم وزر نن
مسلما ن را ته په کمه کړی نظر نن
زه دفقر خاکساری ته کیمیا یم
(فنا) ر نځ د حر ص و آ ز ته بنه دوایم

سپین ږیری مالیار

یارانې مې دبلبل او ګل لیدلی ✲ نې نغمې مې د مرغانو اوریدلی
صبا یې به کرځیدم دګلو خوا کښې
لور رمبی به مې هر کله وپه ملا کښې
له اوبونه مې اخیستی دصفا د ر س
له بلبل نه مې اخیستی دوفادرس
د سپو ږ مې دشپو لذت مې نه هیر یږي
د خوږو مېوو نعمت مې نه هیریږي
ما غاړه غاړه لید لی ډیرې ځا نګې
ما لیدلی د سپوږ مۍ زرینې و ړ ا نګی
دلم رخړك په ژبه دا اقرار مې یاددی ✲ دشبنمو د نیستۍ قرار مې یاددی

زما لاسونو پښو کښې د پراغزی دی تللی
د پراغزی ما په اغزیو دی اپستلی
بارانو نو د پر ژړلی دی صحرا کښې
ما ځوځان اغزی رپیلی دی بېدیا کښې
چه یاد پزی مې د اوچ او شاړ د اگونه
د غاټول پشان مې زړه لړی داغونه
د خوښی سروغمونه شته هر ځای کښې
هم خندا ځانته ژړا لری په پای کښې
د آبشار و فوارو فریاد ژړا ده
دغوټی د خوښی ژوندیوه خندا ده
ما لیدلی دی رنگین ښایسته گلونه
د خوبانو په اور بل ټټر لاسونه
مستی پیغلی گرځیدې به په هر بڼ کښې
مینان به غېږ په غېږ و په چمن کښې
گلو لاندې به ویدې وې نجونې ځوانی
په سینو به یې د پرې د گلو پانی
اندامونه مې خنا رغوندې لړز یږی
د شبنم په څیر مې اوښکې را توییږی
ضعیف شوی نور دسترگو کم مې زور دی
په څراغ د زړه کښې بل د مینې اور دی
د سپین گل پشان مې زیره شوله سپینه
خوځو انی زما پس ته پس ته مینه
پسرلی کښې (فنا) شین بڼ او بوستان دی
پرما واوره اوری عمر مې خزان دی

دشکوفې جشن

شکوفې دطبیعت شهکار هنریې
ته د څا نګو په افق کښې سپین سحریې
دماشوم په څېر دښاخ زانګو کښې زانګې
ګوشواره یې ته دښکلې پېغلې څانګې
ستا په ګل کښې دځوانې پېغلتوب نازنشته
په ښکلا کښې دې دعشق اومینې راز شته
تل په تاوې ښکلې څانګې مرمرینې
لکه خیال سره غاړه وې لېچې سپینې
یې د لښتو په سپنسې کښې مرغلرې
سپینې غاړې ستا امېل ته منتظرې
دګلپاڼو تویېدل دې یوطوفان دی
دګوهراو مرغلر وجوړ باران دی
لکه سپین زرلاس د څانګې نه تویېږې
د چمن دپېغلوبوډو پښو ته لوېږې
په تا جوړه بڼ کښې جشن چراغان شي
ډېر خوبان دې په ښکلا مین حیران شي
غوړوکې ته دښکلا سترمظهر یې
چه دپېغلې څانګې سپین ورېښمین څادریې
رسېدلې دښکلا په لوړ معراج یې
چه دناوې دلاس ګل او د سرتاج یې
ته په څانګو کښې خیالې ید بیضایې
دبهار ناوې دسپینې خولې خندا یې
یادوې ژمې واورینې څانګې ما ته
ځیروې مې د غریب دتن خا متا ته

ښه لطیفه اوپسته‌یی لکه سپین لا س
ستا لمن نه‌لېرې غواړم د ګلچین لاس
پاك لمنه یی داغ نشته ستا لمن کښې
کاشکې خښ شمه(فنا) ستا په‌کفن کښې

دارغوان مشعل

هره څانګه می د سرو ګلو مشعل دی
لکه سرې منګلی اوره ما کښې بل دی
زه دطور دغره داوریو ا نعکاس یم
په نکریزو ښه‌رنګین دقدرت‌لاس یم
خو دسرو نو کانو تیغ خنجر می نشته
دهنر لاس یم اغزی ضرر می نشته
پاڼه ګل می زمرد یاقوت مرجان دی
دشاعرخیال‌ته مې څانګه د جنان دی
تل دغرو دامان په ماباندې‌رنګین وی
خونه زما لمن نا پاکه او ننګین وی
زما لمن‌ته دګلچین نا پاك لاسونه
نرسېزی یم دغرو باننګه نجو نه
تشبیه‌نکړې زماڅانګه په‌خونین لاس
یا دظلم په سرو وینو کوم ر نګین لاس
که می وپوښتی (فنا)څوك په قیامت کښې
لاس به پورته کړم ناحق خون شهادت کښې

دور ښمو چنجی

دتوت پاڼه‌می خوراك‌دی‌چه‌نبات‌دی ✽ دورښمو په‌کفن کښی‌می‌ممات‌دی
دورښموپه‌چنجی‌مشهورحیوان یم ✽ انسانی خدمت‌ته‌جارز ماحیات‌دی

د شبنم مرغلرې

اې شبنمه دلاله جام کښې سیماب یې
دغوټۍ پیا له کښې عطر دګلاب یې
ستا هنداره کښې صفا نور او ځلا شته
پـر ځې ستا په تورې شپې کښې هم رڼـا شته
ته دګل په مخ خولې د شرم او ناز یې
هم د آب هم د آ بر وسپیڅلی راز یې
د شنیلی په تیره څوکه هسې ښکاری
لکه اوښکې وی ښو باندې ولا ړې
داغزی په نیش کښې جوړ دزهر افسون یې
په ساغر دګل کښې خوږ شربت میګون یې
هسې ښکارې د شنیلیو شین چمن کښې
پا ولې داره شین بخمل د پیغلی تن کښې
تـه صد ف یې د سپین غاښ خوله دغوټۍ کښې
یې دستور و ګوشواره غوږ د سپوږمۍ کښې
تورو شپو کښې دچمن شین فرش آسمان ستا
مرغلرې او الماس ږلۍ باران ستا
په نڅا او پټ راځی د شپې چمن ته
بیا په غلا صبایې وخته ځی وطن ته
ته د شپې تورتم کښې جوړ آب حیات یې
خودورځې بیا وږمه راز دممات یې
د نسیم په وزر الوزې آسمان ته
ته په لمر مین یې ځې د عشق جها ن ته
ته چه والوزې د ګل مخ شی بی آبه
غوټۍ واړه بی پردې شی اې سیمابه

له پستی نه‌خپ دعلوپ پاك حرم ته
محوه کېږي له و جوده لخپ عدم ته
د حيات اوبه اوهم دمرگ‌سراب يی
دفانی ژوندون تعبير لکه حباب يی
ته روڼې اوښکې دستورو دژړا يې
درسته شپه ژاړې صبا ته بيا خندايې
ای‌شبنمه ته دتور وشپو تورتم کښی
ژاړې او ښکې تو يوې دچا په غم کښی
گوندې ستابه‌کوم‌يتيم کو نه‌يادېږی
چه‌دې او ښکې په دې شپه کښی راتو يېږی
يابه ناوې دواده شپه کښی ژړېږی
په‌الماس‌گوته‌سره زرجبری‌ودېږی
يې دآب ، آ برو ، حيا او صفاټکی
دذرد مند شاعر د زړه د ژړا ټکی
ستا دانې زما د نظم آب و تاب دی
هر يو څاڅکی دې په در گوهر حسا ب دی
په گلپاڼی کښی(فنا)تـه‌زوړشراب‌يـې
دهنر اوشعر جهان کښی‌انقلاب يی

☆ ☆ ☆

مرگ‌او ژوند

طبيعت‌په‌پسرلی‌کښی ژوندی‌کېږی
بياپه دوبی‌کښی پخېږ ی لخلمی کېږی
شی‌ر نځور دردمندزهير اوزېړ خزان کښی
ژمی‌مری چه دېر ناتوان‌سپين‌ږيری‌کېږی

دبزگرچیغه

د وطن دبڼ نیا لکی نن ماشومان دی
روزل کېږي ددې خاورې آب هو ا کښی
د توبی ژړاباران دخد ای رحمت دی
خو د ز هد فصل سوزی په ریا کښی
چه کرې هغه به رېبی لوی متل دی
دحرام تخم حا صل ، حرام زنا کښی
مزرعه به می سمسوره تل مدا م وی
د نیکی تخم کرم دزړو بېدیا کښی
دنیت اخلاص اوصدق احسان بز گـریـم
دوفا زړی شنیدم دعشق دنیا کښی
دژوندون حاصل څه نه دی بی عمله
د بقا درمن به واخلم په (فنا) کښی

خېشاوه

خـېشاوه که داادب بڼ په قـلم شـی
نـوبه هـله شین زرغون د زړوحرم شي
ا ي ځلمـیه د هیواد دبڼ ما لیا ر شه
بـاخبـره داغزیـو لـه آ زار شـه
خېشاوه کړه له محیطه خنډو خار تول
چه وطن شی بڼ بوستان گل و گلزار ټول

ښایی پرې شی د خو درو بـو ټو سر ونـه
چـه یی گټـی ځینی ۀ پر وی ضـررو نه
دنهضـت بن و بوستان ښه پاك صفا كـړه
خطر ناك اومضر بوټـی ټول امـحا كـړه
ته كړه پـاكـه د هیـواد دپیشرفـت لاره
د ظـالـم او د خا یـن لـه خس و خاره
په بر چـه كـه خپشـاوه د ظلـم بن شی
(فنا) هلته به سمسو ر بـاغ د و طن شـی

تمباکو څه وایی

★ زما پا ڼـه د چلـم د خـو لـی تـاج دی ★
★ پـه لمبو كـښی سوزېدل زمـا معـراج دی ★
★ پـه مـنـلـی د یـارا نو انـجمن كـښی ★
★ لـرم دیـر خرید ا ران په هر و طن كـښی ★
★ د لـو گیو پـه حلقو كـښی می بندیان شته ★
★ زولنـو كـښی می پابند ډ یر عـملیا ن شته ★
★ كـه څه هم مضر دښمن زه د روغتیا یم ★
★ د دوكـتور طبیب حكیم د رنځ دوا یم ★
★ زه د ښمن یـم د هـغه چـه زمـا مل شی ★
★ كـو چنیان زمـا عمـل كښی بد عمل شـی ★
★ لـه سیر وشونډ وخو لـگی اخلم چه سیگار یم ★
★ پاكـی خو لی مـر دار وم كـه زه نصوار یم ★
★ كـه څه هـم زمـا لوگی نا پاك حر ام دی ★
★ خـو عـا قـل آزاد انسان زمـا غـلام دی ★
★ بد لـوم زر په ایرو دامـی كمـا ل دی ★
★ سـوزوم پیسی دخـلـكـو دامـی چـال دی ★
★ لـو یی كـړم په هـوش او فكر د انسان زه ★
★ دبشر تمیز (فـنـا) كـړمـه حیـران زه ★

غاټول

د صحرادوچوشونو ترجمان یم
غم شریك دلعل یاقوت اودمرجان یم
د دښتونوتما شاکړم ځګرخونه
دوطن غم په سر ووینو کړم گلگونه
زه له باغ اوله باغوانه بې نیازیم
د خونخواروډرنګینوپنجوورازیم
په ښایسته مخ بد نظر په زړه زخمي کړم
داغ په زړه دوچ ډاګونوبې آبیکړم
زه دسرو ستر گوداوښکوپیاله یم
په سرو وینو لیکل شوې مقاله یم
تور وخاورو ته به ورکړمه سره وینه
په هوس دسرسبزۍ په ډېره مینه
دلیلې دښکلي مخ سره هم راز یم
دمجنون داغې ارمون سره دمساز یم
خال په ښکلي مخ داغې کړم په ځګر زه
د مین د زړه له حاله یم خبر زه
دشهید دقبر سرته بل څراغ یم
دمزار په شاوخوایې رنګین باغ یم
دزړه داغ مې درنګین زخم تعبیر دی
زماسوررنګ دشهید دروح تفسیر دی

نا روا خولگی له سرو شونډو گلگون کړم
تو یول دبیگناه خون ځگر خون کړم
د(فنا) دزړه د زخم لوی شاهد یم
درد مندانو ته دده درنغ قاصد یم

قفس

بیگناه ته پاك محل جنت نشان یم
گنهگارو ته دوزخ په دې جهان یم
که مظلوم او بیگناه په ما کښې بند شی
نود دوی د او سېلو آتش فشان یم
د قاتل زانی رهزن او غل د پاره
زه دقید او اسارت نوی جهان یم
یو تور تم یم د الزام په قلمرو کښې
دخاین ژوندی جسد ته گور ستان یم
لرم شر تگ دزولنو ځنځیر هر گوټ کښې
دخونخوار ظالم دپاره ښه مکان یم
سلطنت یم د یوسف غونډې صادق ته
دخلیل پشان خلیل ته گلستان یم
په تفسیر دمعمامې(فنا) پوه شه
پېژند نه کړمې غواړې زه زندان یم

★★★

زرکې ته

تا ته چه گورمه بهار یاد یږی
د پښتونخوا مځکه کوهسار یا دیږی
کله چه گورم د زرکانو ډلې
د مهر یانو سره ښکار یا دیږی
چه ستا د ناز او نخرو تگ ته گورم
هله د یار د ناز رفتار یا دیږی
کله چه ستا ښکلی څیره وینمه
نو د محبوبې تش دیدار یا د یږی
چه ستا نغمې مې غوږ ته ور سیږی
خوږی خبرې د رو یبار یا د یږی
چه په قفس کښې ستا سندرې و اورم
د گنهگار و استغفار یا دیږی
ته چه خوږې مستې بد لې وایې
نو مې (فنا) شیرین گفتار یا د یږی

گلچین شاعر

د جمال شا ✲ عریم ✲ ځم د خیال چمن ته
✲ ✲ ننوزم بیا د حسن او غېږ گلشن ته
ټو ✲ لومه د ✲ ښکلا ښایسته گلان زه
✲ ✲ ✲ جو ړوم ځانته د گل نوی جهان زه
✲ دېستې ✲ سینې باغچه کښې گل گلزاردی
✲ د تجلی په غېږ کښې موج گل د انار دی
په ✲ رنگینو لباسو نو آراسته ده
✲ د وصال شپه کښې د گلو گلدسته ده
نری ملا ✲ یې گلدسته د سپینو گلو
✲ د ✲ سرو گلو گلدسته یې په منگلو
دا پرسربا ندې ✲ هم ایښې دگل تاج ✲ دی
د ✲ دې وصل د ارمان آرزو معراج دی
زېدستر گو په نرگس ✲ کښې شراب څمگه
گلا لی ✲ مخ نی عرق د گلاب څکمه
دسروشونډوله گلزار یې ✲ غوټۍ اخلم ✲
دې غوټۍ نه ✲ ښه شیرینه خو لگۍ ✲ اخلم
چه د ناز د نازبو په بوی ✲ مستېږم ✲
بیادعطر و بوی‌جهان ✲ کښې‌محوه ✲ کېږم
زه (فنا) شاعر یم عشق زما گلشن ✲ دی ✲
زه بلبل یم د گل ✲ پاڼه مې کفن‌دی

خزان

جسم اوروح ماده معنی یو ځای حیوان شو
عقل او نطق ور سره یو ځای شو انسان شو
دځوانۍ او پېغلتوب ژوندون بهار و
چه دمرگ چپاو پرې راغی بیا خزان شو

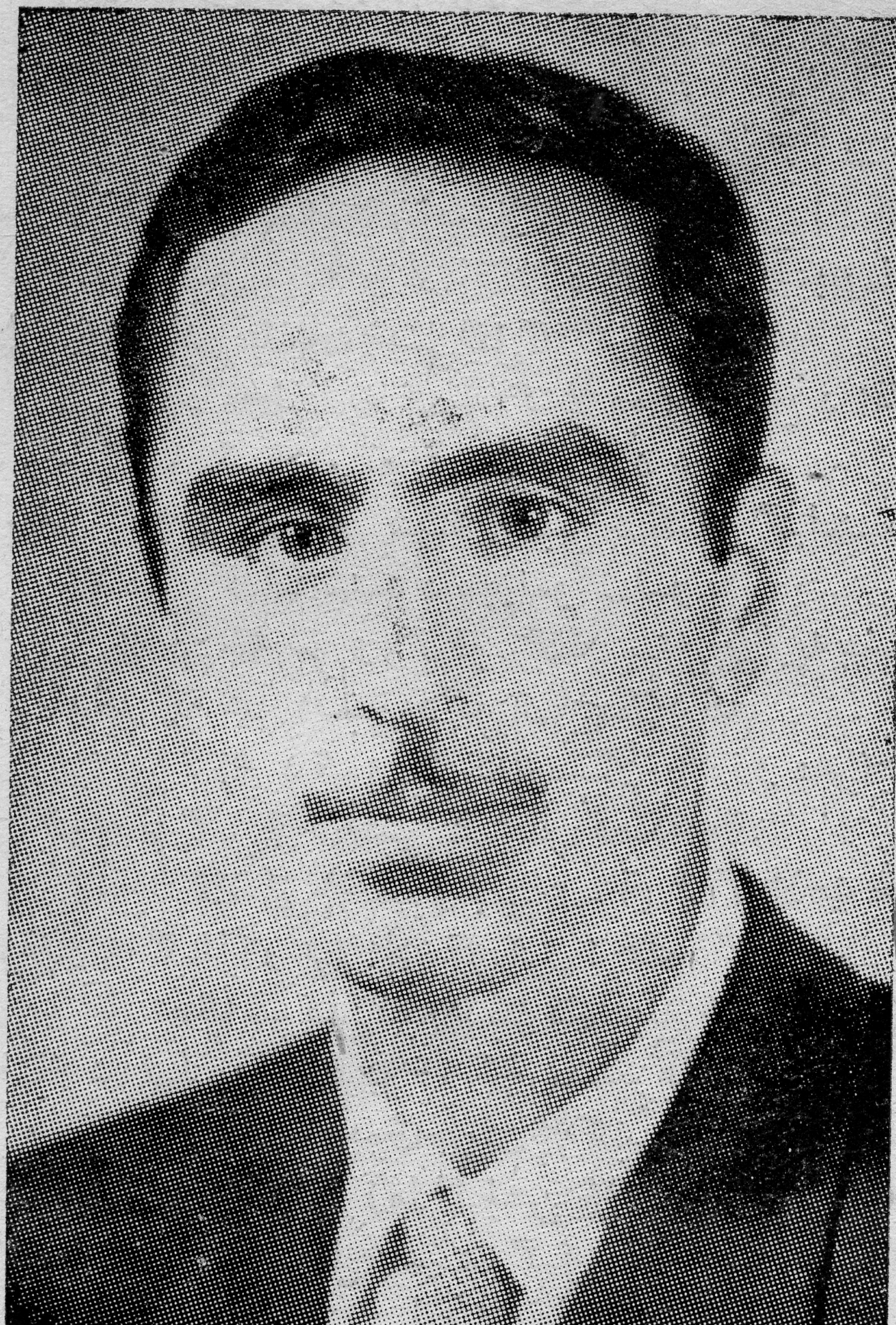

PROPERTY OF ACKU
6185

محمد جان (فنا)

پای

څو نړۍ کښې دژوندون او مرګ نظام شته ☆ دبقا هیله (فنا) سره مدام شته
چه آغاز انجام دې نشته هغه ته یې ☆ بل ضرور دهر آغاز پسې انجام شته

کور ودانی

د ښاغلی قندهاری د دولتي مطبعې د رئیس له هغې ښې او په زړه پورې همکارۍ له کبله چه ددې کتاب د چاپولو په متعلق یې له ما سره کړېده خپله شکریه او دزړه له کومې امتنان د نمانځنی سره هغوی ته څرګندوم.

د ښاغلی چراغعلی دحروفچینۍ مدیر، ښاغلی ګلاب الدین مامور او د محمدرفیق او سخیداد کارکونکو هغه زیار چه دوی ددې کتاب په ښکلی کولو کښې ایستلی دی دیادونې او قدر وړ بولم او د دولتي مطبعې د ټولو کارکونکو بریالیتوب غواړم «فنا»

د (فنا) نور کتابونه

۱:ـ ګلبرګها — دفارسی نثرونومجموعه
۲:ـ د اورلمبی — (نظم)
۳:ـ چارګل — (نظم)
۴:ـ پتنګ — (نظم)
۵:ـ دشاعرخیال — (نثر)
۶:ـ فریادی شاعر چاپ شویدی

سمون لیک

مخ	کرښه	ناسم	سم	مخ	کرښه	ناسم	سم
الف	۱۰	تی	ته	۵	۶	زړو	زوړ
د	۴	غوړلیدلی	غوړېدلی	ی	۳۵	رزښت	ارزښت
د	۸	پشرلی	پسرلی	۱۶	۱۳	نندراه	ننداره

DE

SHAER PESARLAY

BY

M. JAN (FANA)

APRIL 1961

KABUL

دولتی مطبعه

کابل

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library